

gemeente Winsum

BESTUURSRAPPORTAGE

2016-2

(PERIODE JANUARI T/M SEPTEMBER 2016)

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer	3
Financiële en beleidsmatige rapportage	5
1 Kwaliteit van de woon- en leefomgeving	
1.1 Brandweezorg en rampenbestrijding	13
1.2 Openbare orde en veiligheid	14
1.3 Volkshuisvesting	15
1.4 Verkeer en vervoer	17
1.5 Milieu	19
2 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	
2.1 Cultuur	21
2.2 Onderwijs	23
2.3 Volksgezondheid	25
2.4 Sociale zaken en werk	27
2.5 Maatschappelijke ondersteuning	30
2.6 Sport	34
3 Dorps- en plattelandseconomie	
3.1 Economie	37
3.2 Toerisme	40
4 Ruimtelijke structuur	
4.1 Grondbeleid	42
4.2 Natuur- en groenbeheer	43
4.3 Ruimtelijke ordening en inrichting	44
5 Kwaliteit van bestuur en organisatie	
5.1 Communicatie	45
5.2 Publiekszaken	46
5.3 Openbaar bestuur	47
6 Financiële kaderstelling	
6.1 Belastingen	49
6.2 Financiën	51
Algemene dekkingsmiddelen	54
Mutaties op reserves	61
Resultaat na bestemming	63
 Stand van zaken grote projecten	 64

LEESWIJZER

Hierbij bieden wij u de tweede bestuursrapportage over 2016 aan.

Deze bestuursrapportage geeft inzicht in de mate waarin het beleid en de budgetten afwijken van de begroting.

Qua opzet worden in deze bestuursrapportage, evenals het afgelopen jaar, alleen de afwijkingen gemeld. Overal waar de uitvoering conform de planning geschiedt, zoals genoemd in de begroting 2016, wordt er niet gerapporteerd.

Het is onze bedoeling om hiermee de focus te leggen op zaken (uitvoering of geld) die naar verwachting zullen afwijken van hetgeen bij de vaststelling van de begroting tussen gemeenteraad en college is afgesproken.

Deze bestuursrapportage bestaat uit een aantal onderdelen:

1. Financiële en beleidsmatige rapportage

Per deelprogramma is aangegeven wat naar verwachting de afwijking aan het eind van het jaar zal zijn, zowel financieel als beleidsmatig.

2. Stand van zaken Grote projecten

In dit hoofdstuk even de huidige stand van zaken van een aantal projecten waarvan, in de maat van Winsum, sprake is van een substantiële omvang.

FINANCIËLE EN BELEIDSMATIGE RAPPORTAGE

Deze rapportage omvat een financiële rapportage over de periode januari tot en met september 2016. Op basis hiervan wordt een eindejaarverwachting gegeven voor het resultaat 2016. Beleidsmatig wordt in deze bestuursrapportage alleen gerapporteerd indien de eindejaarverwachting afwijkt van hetgeen in de begroting is genoemd onder de kopjes 'wat we willen bereiken' en 'wat doen we ervoor'. Indien de uitvoering conform verloopt wordt dus geen melding gemaakt van de voortgang.

Het resultaat van de bestuursrapportage laat zien dat aan het eind van 2016 een nadelig resultaat te verwachten is van € 204.706. Dit is een verslechtering van het begrotingsresultaat met € 288.231. Hiervan is een bedrag van € 23.427 structureel. Het resultaat van de afwijkingen in deze rapportage is een saldo van vele posten.

Afwijkingen 2016

Door de budgethouders zijn mutaties aangeleverd voor een afwijking op het verwachte resultaat. Dit bestaat voor een groot deel uit relatief kleine aanpassingen. Onderstaand ziet u de samenvatting per deelprogramma van de voorgestelde mutaties. We presenteren dit in 2 tabellen. De eerste tabel met de mutaties voor het jaar 2016 uitgesplitst in een kolom met door te schuiven budgetten en een kolom met voorgestelde mutaties.

Daarna volgt een tabel met de financiële gevolgen van deze rapportage voor de jaren 2016-2020.

Feitelijk kunnen de mutaties voor 2016 worden ingedeeld in 2 soorten mutaties:

1. Voorstellen voor het doorschuiven budget naar uitvoeringsjaar 2017, waarbij het totaal door te schuiven bedrag wordt gestort in de reserve overlopende verplichtingen.
2. Voorstellen voor afwijkingen.

Opbouw mutaties 2016

DPR	Omschrijving	Totaal	Doorschuiven	Afwijking
D-PROG1.1	Brandweezorg en rampenbestrijding	0		0
D-PROG1.2	Openbare orde en veiligheid	-10.000		-10.000
D-PROG1.3	Volkshuisvesting	82.165	-15.180	97.345
D-PROG1.4	Verkeer en vervoer	56.900		56.900
D-PROG1.5	Milieu	-30.172	-22.500	-7.672
D-PROG2.1	Cultuur	-59.214	-59.214	0
D-PROG2.2	Onderwijs	-38.539		-38.539
D-PROG2.3	Volksgezondheid	-28.371	-34.548	6.177
D-PROG2.4	Sociale zaken en werk	-39.360		-39.360
D-PROG2.5	Maatschappelijke ondersteuning	-439.416		-439.416
D-PROG2.6	Sport	-12.095		-12.095
D-PROG3.1	Economie	-144.765	-87.011	-57.754
D-PROG3.2	Toerisme	173.685	-7.315	181.000
D-PROG4.1	Grondbeleid	-74.380		-74.380
D-PROG4.2	Natuur- en groenbeheer	-48.690		-48.690
D-PROG4.3	Ruimtelijke ordening en inrichting	-45.600	-35.600	-10.000
D-PROG5.1	Communicatie	0		0
D-PROG5.2	Publiekszaken	-1.900		-1.900
D-PROG5.3	Openbaar bestuur	79.255		79.255
D-PROG6.1	Belastingen	27.995		27.995
D-PROG6.2	Financien	-70.000		-70.000
D-PROG7.1	Lokale heffingen	23.000		23.000
D-PROG7.2	Algemene uitkering	-106.982		-106.982
D-PROG7.3	Uitkering sociaal deelfonds	-2.485		-2.485

D-PROG7.4	Dividend	-1.508.880		-1.508.880
D-PROG7.5	Saldo financieringsfunctie	70.000		70.000
D-PROG7.6	Onvoorzijene uitgaven	27.488		27.488
KAP	Kapitaallasten	0		0
B&O	Beheer & Onderhoud	17.500		17.500
SECR	Secretarie	221.443	-124.500	345.943
	Totaal voor reserve mutaties	-1.881.418	-385.868	-1.495.550
RESERVES	Mutaties op de reserves	2.169.648	385.868	1.783.780
	TOTAAL NA RESERVE MUTATIES	288.231	0	288.231

Naast financiële gevolgen voor het jaar 2016 zijn ook mutaties opgevoerd met een meerjarig effect. In onderstaande tabel ziet u de meerjarige effecten voor de jaren 2017-2020. De structurele gevolgen zijn € 23.000 nadelig.

Mutaties Berap 2016-2 inclusief meerjarige mutaties

DPR	Omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020
1.1	Brandweezorg en rampenbestrijding	0	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	-10.000	0	0	0	0
1.3	Volkshuisvesting	82.165	-655	-655	-655	-655
1.4	Verkeer en vervoer	56.900	18.200	18.200	18.200	18.200
1.5	Milieu	-30.172	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
2.1	Cultuur	-59.214	0	0	0	0
2.2	Onderwijs	-38.539	-14.585	-14.585	-14.585	-14.585
2.3	Volksgezondheid	-28.371	-19.603	-19.603	-19.603	-19.603
2.4	Sociale zaken en werk	-39.360	-79	-79	-79	-79
2.5	Maatschappelijke ondersteuning	-439.416	404	404	404	404
2.6	Sport	-12.095	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
3.1	Economie	-144.765	25.029	25.029	25.029	25.029
3.2	Toerisme	173.685	0	0	0	0
4.1	Grondbeleid	-74.380	0	0	0	0
4.2	Natuur- en groenbeheer	-48.690	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
4.3	Ruimtelijke ordening en inrichting	-45.600	0	0	0	0
5.1	Communicatie	0	0	0	0	0
5.2	Publiekszaken	-1.900	0	0	0	0
5.3	Openbaar bestuur	79.255	0	0	0	0
6.1	Belastingen	27.995	-3.215	-3.215	-3.215	-3.215
6.2	Financien	-70.000	0	0	0	0
7.1	Lokale heffingen	23.000	0	0	0	0
7.2	Algemene uitkering	-106.982	0	0	0	0
7.3	Uitkering sociaal deelfonds	-2.485	0	0	0	0
7.4	Dividend	-1.508.880	0	0	0	0
7.5	Saldo financieringsfunctie	70.000	0	0	0	0
7.6	Onvoorzijene uitgaven	27.488	0	0	0	0
KAP	Kapitaallasten	0	0	0	0	0
B&O	Beheer & Onderhoud	17.500	15.000	15.000	15.000	15.000
SECR	Secretarie	221.443	21.931	21.931	21.931	21.931
	Totaal voor reserve mutaties	-1.881.418	15.427	15.427	15.427	15.427
RES	Mutaties op de reserves	2.169.648	8.000	8.000	8.000	8.000
	TOTAAL NA RESERVE MUTATIES	288.231	23.427	23.427	23.427	23.427

Specificatie en onderbouwing mutaties

De mutaties zijn hieronder uitgewerkt in 4 onderdelen.

1. Door te schuiven budgetten naar 2017
2. Grote afwijkingen 2016
3. Structurele mutaties 2017-2020
4. Reserve mutaties

1. Overzicht door te schuiven budgetten

Onderstaande mutaties hebben betrekking op budgetten van werkzaamheden die over meerdere jaren worden uitgevoerd, maar ook om zaken die niet konden worden uitgevoerd vanwege een langere doorlooptijd dan eerder verwacht, inspraakprocedures die een vertragende uitwerking hadden of budgetten die pas eind 2016 beschikbaar zijn gesteld, maar waarvan de feitelijke startdatum in 2017 zal liggen. Van onderstaande budgetten wordt voorgesteld het budget in 2016 te verlagen en het bedrag te storten in de reserve lopende verplichtingen. Begin 2017 leggen wij een voorstel aan u voor om aan het begin van 2017 weer over deze budgetten te kunnen beschikken zodat de uitvoering van de werkzaamheden geen vertraging oploopt.

DPR	Omschrijving DPR	Toelichting doorschuiven	2016
1.3	Volkshuisvesting	Het budget is bestemd voor uitvoering van de actiepunten uit de woonvisie die een sterke relatie hebben met het Sociaal Domein. Dit is verder uitgewerkt in de visie wonen & zorg. De uitvoering loopt over meerdere jaren.	15.180
1.5	Milieu	Klimaatbeleid. Hiervoor is in het verleden een subsidie ontvangen. De uitgaven lopen over de jaren heen.	22.500
2.1	Cultuur	Dit betreft het uitvoeringsbudget voor de Erfgoedcommissie. In 2016 is de nieuwe erfgoednota vastgesteld. Hierin zitten een aantal onderdelen die de komende jaren beslag gaan leggen op dit budget.	59.214
2.3	Volksgezondheid	Het project kartering begraafplaatsen is in uitvoering maar zal in 2016 niet worden afgerond. Voorgesteld wordt het restant budget door te schuiven naar 2017.	34.548
3.1	Economie	Dit bedrag is bestemd voor de langjarige uitvoering van het actieplan Economische Zaken en loopt door in 2017.	87.011
3.2	Toerisme	In 2016 is het beleidsveld Recreatie & Toerisme wat onderbelicht geweest. In 2017 zijn er wel ontwikkelingen, o.a. de toeristische bebording.	7.315
4.3	Ruimtelijke ordening en inrichting	Betreft budget voor de opbouw en implementatie van de Basisregistratie Grootchalige Topografie welke wordt uitgevoerd door de gemeente Groningen. Het project loopt meerdere jaren en krijgt in 2017 voortgang met beheerbureau BOR.	35.600
SECR	Gemeentelijke secretarie	Organisatie ontwikkeling. Het betreft een budget waarvan de uitvoering over meerder jaren loopt.	13.000

SECR	Gemeentelijke secretarie	Dit betreft een incidenteel budget voor tijdelijke inhuur zaakgericht werken. Het project loopt door in 2017.	50.000
SECR	Gemeentelijke secretarie	Dit betreft een incidenteel budget voor inhuur van extra ondersteuning op het gebied van sportstimulering, statushouders, subsidieverlening, kinderopvang en leerlingenvervoer voor het team samenleving.	25.000
SECR	Gemeentelijke secretarie	Project ondersteuning begraafbeleid wordt uitgevoerd in 2017.	36.500
		TOTAAL	385.868

2. Overzicht grote afwijkingen (> € 20.000)

De nadelige afwijking voor het jaar 2016 bedraagt € 288.231. Onderstaand een toelichting in hoofdlijnen van de bedragen groter dan € 20.000. Op de verschillende deelprogramma's wordt gedetailleerder ingegaan op de afwijkingen. De meest mutaties zijn incidenteel. Een aantal hebben een structureel effect. Deze structurele mutaties worden verderop apart benoemd. Een deel van de structurele mutaties zien we niet terug in onderstaand overzicht omdat het bedrag kleiner is dan € 20.000.

DPR	Omschrijving DPR	Toelichting	bedrag	V/N
1.3	Volkshuisvesting	<u>Bouw- en omgevingsvergunningen.</u> Er is zowel sprake van een afnemend aantal vragen als van een afnemend gemiddeld bedrag aan bouwsommen. De markt trekt wel aan. Er staan diverse grote bouwprojecten op stapel. Bij de kadernota 2017 wordt het structurele effect bekeken.	100.000	N
1.4	Verkeer en vervoer	<u>Waterschapslasten</u> De waterschapslasten 2015 zijn niet verdeeld bij het opmaken van de jaarrekening 2015. Deze stonden nog op een balanspost, maar hadden moeten worden verdeeld. Dit is in 2016 gebeurd, maar dit geeft nu in 2016 een overschrijding van de ramingen.	30.000	N
2.2	Onderwijs	<u>Kwaliteitsimpuls peuterspeelzaalwerk</u> Het restant van het budget kwaliteitsimpuls peuterspeelzaalwerk wordt niet meer besteed in 2016 en kan vrijvallen. De harmonisatie peuterspeelzaalwerk en kinderopvang gaat per 1 januari 2017 van start. In 2016 was moeilijk in te schatten welk bedrag nodig zou zijn voor de aanloop harmonisatie en verbeteringen uitvoering VVE.	-31.000	V
2.3	Volksgezondheid	<u>Opbrengsten begraafplaatsrechten</u> De opbrengsten zijn lager dan geraamd omdat we niet dit jaar maar volgend jaar starten met het opsporen van rechthebbenden van verlopen graven. Indien de verlopen graven worden verlengd verhoogt dit de opbrengsten. Momenteel treffen we voorbereidingen om deze inkomsten per 2017 te verzilveren.	27.000	N

2.4	Sociale zaken en werk	<u>Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid</u> Op basis van de uitgaven t/m september 2016 is de verwachting dat de uitgaven voor gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid lager zullen zijn dan geraamd.	-35.000	V
3.1	Economie	<u>Verkoop vm werkplaats Ezinge</u> In 2016 is het gelukt de voormalige werkplaats in Ezinge te verkopen.	-68.000	V
4.1	Grondbeleid	<u>Verkoop grond</u> Aan De Stuw is nog een kavel grond verkocht. De opbrengst was € 74.380.	-74.000	V
4.2	Natuur en grondbeheer	<u>Verkoop grond</u> In 2016 zijn er een aantal stroken groen verkocht. De opbrengst hiervan was € 37.000.	-37.000	V
5.3	Openbaar bestuur	<u>Vrijval pensioenrechten</u> Vanuit Royalis is aangegeven dat de rechten van een oud-wethouder zijn vrijgevallen.	-69.000	V
		<u>Wachtgeld oud bestuurders</u> Aan een tweetal oud-bestuurders wordt wachtgeld betaald. Dit bedrag was niet geraamd.	44.000	N
		<u>Voorziening wachtgeld oud-bestuurders</u> Er zijn 2 oud-wethouders die recht hebben op wachtgeld. Het totaalbedrag dat per 31-dec-2016 beschikbaar moet zijn aan toekomstige uitkeringen bedraagt € 106.095.	106.000	N
6.1	Belastingen	<u>Inhuur specialistisch personeel</u> Hogere kosten inhuur specialistisch personeel voor taxatiewerkzaamheden en bezwaar afhandeling.	27.000	N
	Algemene uitkering	<u>Algemene uitkering gemeentefonds</u> Voor het uitkeringsjaar 2016 komt de Algemene uitkering op basis van de September-circulaire € 68.482 hoger uit. Over het jaar 2015 heeft er in 2016 nog een afrekening plaatsgevonden. Deze afrekening was € 38.500 positief.	-107.000	V
		<u>Onvoorzien</u> Deze stelpost wordt ingezet ter dekking van de diverse voorstellen voor het ophogen van de ramingen wegens gestegen prijzen.	-22.000	V
		<u>Stelpost bezuinigingen</u> Er staat nog een stelpost "open" voor lagere kosten ivm inkoop samenwerking tot een bedrag van € 49.000. De verwachting is dat dit bedrag dit jaar niet meer wordt gehaald. Er worden wel degelijk voordelen behaald door inkoop samenwerking en aanbesteding. Echter deze worden vaak weggeschreven op het desbetreffende product zelf. Bij de kadernota 2017 beoordelen we de houdbaarheid van deze stelpost.	49.000	N

	Secretarie	<u>Invoering Individueel keuzebudget</u> Als gevolg van de invoering van het IKB moet een voorziening worden opgenomen voor het nog uit te betalen vakantiegeld juni-dec 2016.	205.000	N
		<u>Ziektevervangning</u> Er is sprake van langdurige ziekte in een aantal teams.	178.000	N
		<u>Tijdelijke boventalligheid</u> Als gevolg van het toevoegen van formatie aan de ondersteuning van organisatiebrede projecten is tijdelijk boventalligheid ontstaan. Deze boventalligheid zal naar verwachting eind 2016 zijn opgelost.	54.000	N
		<u>Vergoeding aardbevingsinzet</u> Over het jaar 2016 is een bedrag van € 108.757 (incl correctie 2015) ontvangen als lump-sum-bijdrage in de extra personele inzet in het kader van de aardbevingsschade.	-109.000	V
		Overige kleine mutaties.	20.231	N
		TOTAAL	288.231	N

3. Structurele gevolgen 2017-2020

Een deel van de mutaties heeft een structureel effect. In onderstaand overzicht een specificatie van de structurele gevolgen.

DPR	Omschrijving DPR	Toelichting	bedrag	V/N
1.4	Verkeer en vervoer	<u>Waterschapslasten</u> De totale waterschapslasten zijn fors hoger dan geraamd. De reden ligt o.a. in de recente grondaankopen, maar ook aan tariefstijgingen bij het waterschap.	15.000	N
2.2	Onderwijs	<u>Financiële gelijkstelling</u> Financiële en materiële gelijkstelling ivm de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs is afgebouwd. Met ingang van 2017 resteert alleen een vergoeding voor speeltoestellen.	-23.000	V
2.2	Onderwijs	<u>Uitvoering leerplichtwet</u> De leerplichtwet wordt in BMW verband uitgevoerd. De kosten worden verdeeld obv het aantal leerlingen per gemeente.	10.000	N
2.3	Volksgezondheid	<u>Technisch Hygiënische Inspecties</u> De Technisch hygiënische inspecties (THI) van de GGD voor de kinderopvang worden uit het budget voor toezicht en handhaving kinderopvang gefinancierd.	-11.000	V

2.3	Volksgezondheid	<u>OGGz, Eigen Kracht Conferenties</u> Het OGGz-budget voor het uitvoeren Eigen Kracht Conferenties wordt niet meer gebruikt. Er zijn nu ook andere budgetten beschikbaar voor dit soort interventies.	-9.000	V
3.1	Economie	<u>Rente verstrekte leningen</u> Bij de verkoop van de aandelen Essent hebben we niet direct al het geld ontvangen. Er bleef o.a. een vordering open staan van € 1,7 miljoen op Enexis. Afgesproken is dat deze vordering in 4 tranches (delen) uitbetaald zou worden, maar dat wij wel over het openstaande bedrag rente zouden ontvangen. De afgelopen jaren zijn al 2 delen afgelost en in 2016 is de 3e tranche uitbetaald. Voor ons heeft dat tot gevolg dat onze vordering opnieuw deels kan worden afgeboekt, maar dat ook de rente-opbrengsten structureel teruglopen. Voor 2017 en volgende jaren gaat het nu om € 22.000.	22.000	N
SECR		<u>Ambtelijke uren OR</u> Met ingang van 1 augustus 2016 is het aantal uren voor ambtelijke ondersteuning van de OR uitgebreid.	9.000	N
SECR		<u>Privacy functionaris</u> Met ingang van eind 2016 zal met de werving van een privacyfunctionaris worden gestart. Een deel van de kosten wordt gefinancierd vanuit de begroting sociaal domein. Het overige deel zorgt voor structureel hogere kosten.	9.000	N
		Overige kleine mutaties.	1.427	N
		TOTAAL	23.427	N

4. Reservemutaties

Een groot deel van de mutaties in deze rapportage hebben geen effect op het resultaat omdat ze worden gevolgd door een mutaties in een van de reserves. Onderstaande reserve mutaties zijn het gevolg van eerder genomen raadsbesluiten of conform afspraken uit de nota reserves en voorzieningen. Ook het doorschuiven van budgetten naar 2017 betreft reeds beschikbaar gestelde middelen voor een specifiek doel maar die om diverse redenen niet in het huidige jaar uitgevoerd zijn.

Reserve	Toelichting reserve mutatie	bedrag
Algemene reserve	De investering in bruggen wordt versneld afgeschreven en daarna gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve.	-15.000
Reserve bosaanleg	De kosten van de aanleg van het Munsterveld worden ineens afgeschreven ten laste van de reserve bosaanleg.	-146.000
Reserve WWB	Op basis van de prognose m.b.t. uitkeringen (BUIG); hogere inkomsten en lagere uitgaven, zal de geraamde onttrekking aan de reserve WWB lager zijn dan geraamd.	18.659

Reserve WMO	Overschotten en niet besteed budget met betrekking tot de decentralisaties Jeugd en WMO moeten beschikbaar blijven voor de decentralisaties en worden gestort in de reserve WMO (€ 70.000). Daarnaast wordt het overschot vanuit de WMO 2007 (WMO oud), een bedrag van € 362.133 waarvan € 315.000 verwacht overschot op huishoudelijke ondersteuning, conform afspraak gestort in de reserve WMO. Ook wordt voorgesteld het restant van het budget voor het Centrum Jeugd en Gezin (€ 35.000) in deze reserve te storten. De middelen zullen worden ingezet voor de doorontwikkeling van het CJG.	442.133
Egalisatiereserve vuilverwerking	Lagere kosten dan de raming worden geëgaliseerd door een storting in de reserve.	12.068
Reserve Cofinanciering	De kosten van de cofinancieringsbijdragen is hoger dan geraamd. De hogere kosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve.	-35.000
Dekkingsreserve afschrijvingen	De verkoop van de aandelen Enexis heeft netto € 1.508.880 opgeleverd. Voorgesteld wordt dit bedrag, in navolging van het voorstel in de Kadernota 2016, om dit bedrag te storten in een dekkingsreserve afschrijvingen. Hiermee kunnen de afschrijvingslasten van een deel van onze nieuwe investeringen structureel worden gedekt.	1.508.880
Reserve overlopende verplichtingen	Doorschuiven van budget van niet uitgevoerd werk in 2016 naar uitvoeringsjaar 2017. Zie tabel overzicht door te schuiven budgetten met specificatie van het bedrag.	385.868
Reserve overlopende verplichtingen	In de reserve overlopende verplichtingen zit nog een bedrag voor de jeugdsoos Ezinge. Werkelijke uitgaven in 2016 worden gedekt door een onttrekking aan deze reserve.	-1.960
TOTAAL RESERVE MUTATIES		2.169.648

Begrotingsresultaat

Zoals al eerder aangegeven leggen wij begin 2017 een voorstel aan u voor waarin wordt voorgesteld een onttrekking te plegen aan de Reserve lopende verplichtingen in verband met het doorschuiven van werk van 2016 naar 2017 tot een bedrag van € 385.868.

In het kader van begrotingsrechtmatigheid en ter voorkoming van het bij de jaarrekening nogmaals moeten toelichten van de afwijkingen, wordt voorgesteld de begroting 2016 te wijzigen. De structurele effecten zullen worden meegenomen in de 1e bestuursrapportage 2017.

Resumé

Resumerend stellen wij u voor:

- de begroting 2016 overeenkomstig deze rapportage te wijzigen;
- het nadelige saldo van de voorgestelde mutaties ad € 288.231 in 2016 te ramen als een mutatie op het begrotingssaldo 2016;
- de structurele mutaties mee te nemen in de 1e bestuursrapportage 2017.

DEELPROGRAMMA 1.1 BRANDWEERZORG EN RAMPENBESTRIJDING

Omschrijving van het deelprogramma

Met ingang van 1 januari 2014 is de gemeentelijke brandweer, inclusief haar dagdienst en vrijwillige brandweer, volledig opgegaan in de nieuwe organisatie, de Veiligheidsregio Groningen.

De veiligheidsregio Groningen staat voor de uitvoering van een aantal wettelijke taken, zoals beschreven in de Wet Veiligheidsregio's, aangevuld met bestuurlijke regionale afspraken.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

120 Brandweer en rampenbestrijding

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie
				V = voordeel N = nadeel
Lasten				
Brandweer en rampenbestrijding	774.464	793.170	774.464	0
Totaal Lasten	774.464	793.170	774.464	0
Baten				
Brandweer en rampenbestrijding	0	0	0	0
Totaal Baten	0	0	0	0
Saldo				
Brandweer en rampenbestrijding	774.464	793.170	774.464	0
Totaal Deelprogramma	774.464	793.170	774.464	0

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in € V = vrdl
N = nadl

LASTEN

Brandweer en rampenbestrijding

De werkelijke uitgaven t/m september zijn hoger dan de eindejaarsverwachting. Er wordt geen mutatie voorgesteld, omdat we de (niet geraamde) huisvestingskosten aan het eind van het jaar terug kunnen vragen van de Veiligheidsregio.

BATEN

-

Saldo van het Deelprogramma

-

DEELPROGRAMMA 1.2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Omschrijving van het deelprogramma

De voorkoming van strafbare feiten die invloed hebben op de orde en rust in de gemeentelijke samenleving. De preventieve zorg voor de handhaving van de openbare orde (OO) ligt primair bij de gemeente, terwijl het repressief optreden met name door de politie zal gebeuren. Daarnaast kunnen ook Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) worden ingezet.

Wettelijk is de gemeente verantwoordelijk voor onder meer:

- de openbare orde (Gemeentewet);
- de gezagvoering over de politie voor wat betreft handhaving van de OO (Politiewet);
- regelmatige afstemming over politiezaken met het Openbaar Ministerie (Politiewet) in het zogeheten driehoeksoverleg.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

140 Openbare orde en veiligheid

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Openbare orde en veiligheid	312.412	283.501	302.412	10.000	V
Totaal Lasten	312.412	283.501	302.412	-10.000	
Baten					
Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	
Totaal Baten	0	0	0	0	
Saldo					
Openbare orde en veiligheid	312.412	283.501	302.412	-10.000	
Totaal Deelprogramma	312.412	283.501	302.412	-10.000	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in € V = vrdl
N = nadl

LASTEN

Openbare orde en veiligheid

10.000 V

Met ingang van maart 2016 wordt de BOA niet meer ingehuurd maar is hij in dienst van de gemeente Winsum. Dit geeft in 2016 een voordeel.

BATEN

-

Saldo van het Deelprogramma 10.000 V

DEELPROGRAMMA 1.3 VOLKSHUISVESTING

Omschrijving van het deelprogramma

Bij de volkshuisvesting gaat het om het realiseren van kwalitatief goede en kwantitatief voldoende woningen die aansluiten bij de behoefte en groei van de gemeente, in de koop- en de huursector.

Bouw- en woningtoezicht en het welstandstoezicht bewaken de bouwkundige en esthetische kwaliteit van de te bouwen woningen.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 820 Woningexploitatie / woningbouw
- 822 Overige volkshuisvesting
- 823 Bouw-/omgevingsvergunningen
- 821 Stads- en dorpsvernieuwing

Wat willen we bereiken?

- Realiseren van de woningbouwtaakstelling.

Afwijking realisatie beleid

- Onze woningbouwtaakstelling van gemiddeld 21 woningen zullen we dit jaar niet gaan halen.

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Woningexploitatie / woningbouw	167.208	147.047	167.208	0	
Stads- en dorpsvernieuwing	85.013	82.092	85.013	0	
Overige volkshuisvesting	646.179	612.569	618.999	27.180	V
Bouw- /omgevingsvergunningen	0	850	0	0	
Totaal Lasten	898.400	842.557	871.220	-27.180	
Baten					
Woningexploitatie / woningbouw	65.488	37.628	65.488	0	
Overige volkshuisvesting	19.345	9.557	10.000	9.345	N
Bouw- /omgevingsvergunningen	307.375	126.799	207.375	100.000	N
Totaal Baten	392.207	173.984	282.862	109.345	
Saldo					
Woningexploitatie / woningbouw	101.720	109.419	101.720	0	
Stads- en dorpsvernieuwing	85.013	82.092	85.013	0	
Overige volkshuisvesting	626.835	603.012	609.000	-17.835	
Bouw- /omgevingsvergunningen	-307.375	-125.949	-207.375	100.000	
Totaal Deelprogramma	506.193	668.574	588.358	82.165	

Toelichtingen op de afwijkingen?
Omschrijving onderdeel

Afwijking in €   **V = vrdl**
N = nadl

LASTEN

Overige volkshuisvesting

27.000   V

Er is (zie baten) niet alleen sprake van een achterblijvende vraag naar bouwaanvragen, ook de omvang per bouwaanvraag neemt af. Hierdoor zijn er ook minder kosten voor advies- (constructie) en welstandskosten. Dit voordeel bedraagt € 12.000. Verder wordt een budget van € 15.000 voor de ontwikkeling van de woonvisie doorgeschoven naar het jaar 2017.

BATEN

Bouw- /omgevingsvergunningen

100.000   N

Er is zowel sprake van een afnemend aantal vragen als van een afnemend gemiddeld bedrag aan bouwsommen. We hadden de aanvraag voor Tennet verwacht, maar door de vele bezwaren tegen de wijze van uitvoering loopt dit vertraging op. Door een mogelijke wijziging van de plannen zal de geraamde opbrengst waarschijnlijk lager worden. De markt trekt wel aan. Er staan diverse grote bouwprojecten op stapel. Bij de kadernota 2017 wordt het structurele effect bekeken.

Overige afwijkingen:

9.000   N

Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:

Saldo van het Deelprogramma   82.000   N

DEELPROGRAMMA 1.4 VERKEER EN VERVOER

Omschrijving van het deelprogramma

Verkeer en vervoer is in onze gemeente gericht op zowel het aanleggen, beheren en onderhouden van de fysieke leefomgeving op verkeersgebied als ook het in stand houden en waar mogelijk creëren van een goed functionerend en samenhangend verkeers- en vervoerssysteem in en rond Winsum.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 210 Wegen, straten en verkeersmaatregelen
- 221 Binnenhavens en waterwegen

Wat willen we bereiken?

- Verbetering toegankelijkheid van het perron station Winsum.
- Verbeteren van de verkeersveiligheid bij scholen.

Afwijking realisatie beleid

- In 2018 wordt de lift vervangen door een hellingbaan.
- Gezien de ontwikkeling bij veel scholen wordt individueel afgewogen of een herkenbare schoolzone wordt gerealiseerd en in welke vorm.

Wat doen we ervoor?

- De lift bij het station blijft een obstakel om het perron te bereiken voor vooral minder validen. De aanleg van een hellingbaan zou hier uitkomst in kunnen bieden. Deze oplossing is ook onder de aandacht gebracht van ProRail. ProRail wordt gestimuleerd om hier serieus onderzoek naar te doen.
- Een van de projecten uit de investeringslijst is "Herinrichting schoolzones". Gezien de ontwikkelingen bij veel scholen en het contact dat er is geweest met schoolbesturen zal vooralsnog alleen bij de school in Garnwerd een herkenbare schoolzone worden gerealiseerd.

Afwijking uitvoering maatregelen

- De lift bij het station in Winsum wordt in 2018 door ProRail vervangen door een hellingbaan.
- Individueel wordt afgewogen of een herkenbare schoolzone gewenst is en in welke vorm.

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Wegen, straten en verkeersmaatregelen	2.254.527	1.860.047	2.316.527	62.000	N
Binnenhavens en waterwegen	287.464	231.346	287.464	0	
Totaal Lasten	2.541.990	2.091.393	2.603.990	62.000	
Baten					
Wegen, straten en verkeersmaatregelen	5.151	12.539	10.251	5.100	V
Binnenhavens en waterwegen	400	719	400	0	
Totaal Baten	5.551	13.258	10.651	-5.100	
Saldo					
Wegen, straten en verkeersmaatregelen	2.249.376	1.847.508	2.306.276	56.900	
Binnenhavens en waterwegen	287.064	230.627	287.064	0	
Totaal Deelprogramma	2.536.439	2.078.135	2.593.339	56.900	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in €

V = vrdl
N = nadl

LASTEN

Wegen, straten en verkeersmaatregelen

62.000

N

Dit nadeel bestaat uit een paar oorzaken. Een bedrag van € 30.000 wordt veroorzaakt door een in 2015 ten onrechte niet verdeelde aanslag waterschapslasten. Het bedrag is eerst op een tussenrekening gezet, maar is in 2015 niet meer verdeeld geworden. Daarnaast is ook de aanslag waterschapslasten 2016 behoorlijk hoger dan geraamd, wegens tariefstijgingen en een hogere basis. Dit structurele nadeel betreft € 15.000. Een bedrag van € 15.000 wordt veroorzaakt door een afschrijving van een brug, welke lasten overigens worden gedekt door een onttrekking aan een reserve. Tot slot is er een kleine (structurele) afwijking van € 2.000 wegens ruilverkavelingsrente.

Overige afwijkingen:

5.000

V

Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:

Saldo van het Deelprogramma

57.000

N

DEELPROGRAMMA 1.5 MILIEU

Omschrijving van het deelprogramma

Een kwalitatief goede woon- en leefomgeving wordt mede bepaald door een duurzame inrichting van de woon- en leefomgeving. Inwoners van de gemeente Winsum merken dat met name als het gaat om de preventie bij het ontstaan en de afvoer van afvalwater en het huishoudelijk afval. Bedrijven hebben met name te maken met milieuvergunningen en –meldingen en de controle en handhaving daarvan.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 721 Afvalverwijdering en -verwerking
- 722 Riolering
- 723 Milieubeheer
- 725 Baten rein.rechten & afvalstoffenheffing
- 726 Baten rioolheffing

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Afvalverwijdering en - verwerking	1.242.860	1.019.024	1.230.792	12.068	V
Riolering	1.190.712	790.616	1.190.712	0	
Milieubeheer	426.206	332.990	408.103	18.104	V
Totaal Lasten	2.859.778	2.142.630	2.829.606	-30.172	
Baten					
Afvalverwijdering en - verwerking	115.724	181.727	115.724	0	
Riolering	237.696	89.750	237.696	0	
Milieubeheer	108.495	108.495	108.495	0	
Baten rein.rechten & afvalstoffenheffing	1.397.905	731.529	1.397.905	0	
Baten rioolheffing	1.255.763	1.247.610	1.255.763	0	
Totaal Baten	3.115.582	2.359.112	3.115.582	0	
Saldo					
Afvalverwijdering en - verwerking	1.127.136	837.297	1.115.068	-12.068	
Riolering	953.016	700.866	953.016	0	
Milieubeheer	317.712	224.496	299.608	-18.104	
Baten rein.rechten & afvalstoffenheffing	-1.397.905	-731.529	-1.397.905	0	
Baten rioolheffing	-1.255.763	-1.247.610	-1.255.763	0	
Totaal Deelprogramma	-255.804	-216.481	-285.976	-30.172	

Toelichtingen op de afwijkingen?
Omschrijving onderdeel

Afwijking in €   **V = vrdl**
N = nadl

LASTEN

Afvalverwijdering en - verwerking

12.000   V

De kosten van het verwerken van afval vallen in 2016 iets lager uit dan geraamd. Het voordeel wordt geneutraliseerd met een mutatie op de egalisatiereserve vuilverwerking.

Milieubeheer

18.000   V

Er ontstaat een voordeel van € 22.000 wegens het doorschuiven van de kosten van klimaatbeleid naar het jaar 2017. Daarnaast is sprake van een nadeel van per saldo € 4.000. Het nadeel ontstaat met name door hogere kosten van de milieusamenwerking

Saldo van het Deelprogramma

30.000   V

DEELPROGRAMMA 2.1 CULTUUR

Omschrijving van het deelprogramma

Naast de subsidiëring van de openbare bibliotheek vallen het kunst en cultuurbeleid, oudheidkunde en musea en cultureel erfgoed onder dit programma evenals het vormings- en ontwikkelingswerk. Kunst en cultuur behelst voornamelijk de amateurkunst (muziek, theater, dans, cultuurhistorie e.d.).

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 510 Openbaar bibliotheekwerk
- 511 Vormings- en ontwikkelingswerk
- 540 Kunst
- 541 Musea

Wat doen we ervoor?

- Biblionet creëert in overleg met de dorpen, desgewenst, afhaalpunten in Ezinge, Feerwerd, Adorp, Sauwerd
- Een notitie over de toekomst bibliotheekvoorziening in Baflo.

Afwijking uitvoering maatregelen

- In het dorp Feerwerd wordt geen afhaalpunt gecreëerd in verband met het ontbreken van behoefte aan een afhaalpunt en inzet vrijwilligers.
- Bij de kadernota 2015 is het raadsbesluit d.d. 4 februari 2014 om de vestiging Baflo te sluiten geconcretiseerd.

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Openbaar bibliotheekwerk	325.231	294.966	325.231	0	
Vormings- en ontwikkelingswerk	16.612	13.757	16.612	0	
Kunst	83.769	75.928	83.769	0	
Musea	248.103	145.719	188.889	59.214	V
Totaal Lasten	673.715	530.371	614.501	-59.214	
Baten					
Openbaar bibliotheekwerk	25.242	0	25.242	0	
Kunst	0	2.799	0	0	
Musea	59.070	65.128	59.070	0	
Totaal Baten	84.311	67.928	84.311	0	
Saldo					
Openbaar bibliotheekwerk	299.989	294.966	299.989	0	
Vormings- en ontwikkelingswerk	16.612	13.757	16.612	0	
Kunst	83.769	73.129	83.769	0	
Musea	189.033	80.591	129.819	-59.214	
Totaal Deelprogramma	589.403	462.443	530.189	-59.214	

Toelichtingen op de afwijkingen?
Omschrijving onderdeel

Afwijking in €   **V = vrdl**
N = nadl

LASTEN

Musea

59.000

V

Voorgesteld wordt het uitvoeringsbudget voor de Erfgoedcommissie door te schuiven naar 2017. In 2016 is de nieuwe erfgoednota vastgesteld. Hierin zitten een aantal onderdelen die de komende jaren beslag gaan leggen op het budget van de commissie.

BATEN

-

Saldo van het Deelprogramma

59.000

V

DEELPROGRAMMA 2.2 ONDERWIJS

Omschrijving van het deelprogramma

Goed onderwijs is één van de sleutels tot maatschappelijk succes.

Dit programma geeft aan hoe wij deze zorg inhoudelijk gestalte geven op grond van de wettelijke taken en de geformuleerde beleidsuitgangspunten en hoe de randvoorwaarden (huisvesting) zo goed mogelijk kunnen worden gecreëerd.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 420 Basisonderwijs excl. huisvesting
- 421 Basisonderwijs: huisvesting
- 441 Voortgezet onderwijs: huisvesting
- 480 Gemeenschappelijke baten en lasten onderwijs
- 650 Kinderdagopvang

Wat doen we ervoor?

- Samen met de schoolbesturen onderzoeken of een geïntegreerde kindvoorziening/ een brede school in Winsum haalbaar is.

Afwijking uitvoering maatregelen

- Plan is nu een centrum 0-110 te ontwikkelen op terrein van de Twaalf Hoven. Combinatie zorg/onderwijs/sport/buurtcentrum.

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
V = voordeel N = nadeel					
Lasten					
Basisonderwijs excl. huisvesting	115.337	101.075	96.872	18.465	V
Basisonderwijs: huisvesting	833.071	621.598	833.071	0	
Voortgezet onderwijs: huisvesting	40.252	32.892	40.252	0	
Gem.schapp. baten en lasten onderwijs	467.322	278.593	477.765	10.443	N
Kinderdagopvang	331.484	278.196	300.967	30.517	V
Totaal Lasten	1.787.466	1.312.354	1.748.927	-38.539	
Baten					
Gem.schapp. baten en lasten onderwijs	15.909	13.296	15.909	0	
Kinderdagopvang	0	0	0	0	
Totaal Baten	15.910	13.296	15.910	0	
Saldo					
Basisonderwijs excl. huisvesting	115.337	101.075	96.872	-18.465	
Basisonderwijs: huisvesting	833.071	621.598	833.071	0	
Voortgezet onderwijs: huisvesting	40.252	32.892	40.252	0	
Gem.schapp. baten en lasten onderwijs	451.412	265.297	461.855	10.443	
Kinderdagopvang	331.484	278.196	300.967	-30.517	
Totaal Deelprogramma	1.771.556	1.299.058	1.733.017	-38.539	

Toelichtingen op de afwijkingen?
Omschrijving onderdeel

Afwijking in €   **V = vrdl**
N = nadl

LASTEN

Basisonderwijs excl. huisvesting

18.000   V

Het openbaar onderwijs ontving een vergoeding als gevolg van de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs. Deze vergoeding werd doorberekend aan het Bijzonder Onderwijs op grond van de financiële gelijkstelling openbaar en bijzonder onderwijs. De vergoeding aan het openbaar onderwijs is de laatste jaren afgebouwd. En daarmee ook de bijdrage aan het bijzonder onderwijs. De laatste verrekening is afgerond in 2015. Er resteert een jaarlijkse vergoeding voor speeltoestellen. Daarnaast is de gebruiksvergoeding voor de gymzaal in Den Andel vervallen als gevolg van sluiting van de school.

Gemeenschappelijke baten en lasten onderwijs

10.000   N

De kosten van de leerplicht worden volgens een nieuwe verdeelsleutel (aantal leerlingen per gemeente) verdeeld. Dit leidt tot een hogere bijdrage voor Winsum.

Kinderopvang

31.000   V

Het restant van het budget kwaliteitsimpuls peuterspeelzaalwerk kan vervallen (€ 31.000). Ook het vanuit de mei-circulaire beschikbare bedrag van € 10.000 voor voorschoolse-voorzieningen voor peuters zal in 2016 niet worden besteed. De harmonisatie peuterspeelzaalwerk en kinderopvang gaat per 1 januari 2017 van start. In 2016 was moeilijk in te schatten welk bedrag nodig zou zijn voor de aanloop harmonisatie en verbeteringen uitvoering VVE. De kosten voor bemiddeling kinderopvang vanuit sociale zaken zijn op basis van tot op heden toegekende bedragen € 11.000 hoger dan geraamd.

BATEN

-

Saldo van het Deelprogramma

39.000   V

DEELPROGRAMMA 2.3 VOLKSGEZONDHEID

Omschrijving van het deelprogramma

Tot het deelprogramma volksgezondheid behoren die onderdelen van de gezondheidszorg en het openbaar bestuur die zich richten op ziektepreventie, de bescherming en bevordering van de gezondheid van de gehele bevolking of van groepen binnen de bevolking, waaronder ook de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen (consultatiebureau). De jeugdzorg in brede zin valt onder het deelprogramma 2.5. Maatschappelijke ondersteuning.

Onder dit deelprogramma valt ook het beleid ten aanzien van begraven en begraafplaatsen.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 714 Openbare gezondheidszorg
- 715 CJG-jeugdgezondheidszorg
- 1716 Centra Jeugd en Gezin (onderdeel WMO)
- 724 Lijkbezorging
- 732 Baten begraafplaatsrechten

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Centra Jeugd en Gezin (onderdeel WMO)	0	0	0	0	
Openbare gezondheidszorg	289.277	223.921	267.754	21.523	V
CJG-jeugdgezondheidszorg	331.429	313.675	331.429	0	
Lijkbezorging	383.968	313.464	350.120	33.848	V
Totaal Lasten	1.004.675	851.060	949.304	-55.371	
Baten					
CJG-jeugdgezondheidszorg	0	0	0	0	
Lijkbezorging	405	405	405	0	
Baten begraafplaatsrechten	134.456	73.599	107.456	27.000	N
Totaal Baten	134.861	74.003	107.861	27.000	
Saldo					
Centra Jeugd en Gezin (onderdeel WMO)	0	0	0	0	
Openbare gezondheidszorg	289.277	223.921	267.754	-21.523	
CJG-jeugdgezondheidszorg	331.429	313.675	331.429	0	
Lijkbezorging	383.564	313.060	349.716	-33.848	
Baten begraafplaatsrechten	-134.456	-73.599	-107.456	27.000	
Totaal Deelprogramma	869.814	777.057	841.443	-28.371	

Toelichtingen op de afwijkingen?
Omschrijving onderdeel

Afwijking in €   **V = vrdl**
N = nadl

LASTEN

Openbare gezondheidszorg

22.000   V

Begroot bedrag voor Technisch Hygiënische Inspecties (THI) van de kinderopvang maakt al deel uit van de raming voor Toezicht en handhaving bij dpr 2.2 onderdeel kinderopvang en kan hier vervallen. De raming voor Oggz, eigen kracht conferenties kan vervallen. Er zijn nu ook andere budgetten beschikbaar voor dit soort interventies. Het budget is niet meer nodig.

Lijkbezorging

35.000   V

Het project kartering begraafplaatsen is in uitvoering maar zal in 2016 niet worden afgerond. Voorgesteld wordt het restant budget (€ 34.548) door te schuiven naar 2017.

BATEN

Baten begraafplaatsrechten

27.000   N

De opbrengsten zijn lager dan geraamd omdat we niet dit jaar maar volgend jaar starten met het opsporen van rechthebbenden van verlopen graven. Indien de verlopen graven worden verlengd verhoogt dit de opbrengsten. Momenteel treffen we voorbereidingen om deze inkomsten per 2017 te verzilveren.

Overige afwijkingen:

2.000   N

Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:

Saldo van het Deelprogramma   28.000   V

DEELPROGRAMMA 2.4 SOCIALE ZAKEN EN WERK

Omschrijving van het deelprogramma

Met de uitvoering van sociaal beleid begeleiden we werkzoekenden en uitkeringsgerechtigden naar de arbeidsmarkt, zodat ze zelfstandig en onafhankelijk van de overheid in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Voor inwoners die dat niet kunnen, zorgen we voor een financieel vangnet en maatschappelijke ondersteuning om zelfredzaamheid en actief meedoen in onze samenleving te stimuleren. Binnen dit programma valt ook de inburgering van nieuwkomers.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 610 Bijstandsverlening en inkomensvoorz.
- 611 Sociale werkvoorziening
- 623 Participatiebudget
- 614 Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid
- 621 Vreemdelingen

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie V = voordeel N = nadeel	
LASTEN					
Bijstand aan personen < 65	4.065.000	3.093.389	3.817.000	-248.000	
Bijstandbesluit zelfstandigen	133.079	126.738	163.000	29.921	
Uitvoeringskosten bijstand (bedrijfsvoering de beurs)	756.462	54.154	749.226	-7.236	
Uitvoeringskosten participatiewet				0	
610 Bijstandsverl. en inkomensvoorz.	4.954.541	3.274.281	4.729.226	-225.315	V
Ability	144.179	21.663	144.179	0	
Iederz	26.000	0	26.000	0	
WSW	1.887.671	1.893.448	1.893.448	5.777	
611 Sociale werkvoorziening	2.057.850	1.915.111	2.063.627	5.777	N
Bijzondere bestaanskosten	282.356	181.785	252.356	-30.000	
Gemeentelijke minimaregelingen	143.809	127.974	138.809	-5.000	
Schuldhulpverlening	70.000	43.447	70.000	0	
614 Gem. armoede- en schuldenbeleid	496.165	353.206	461.165	-35.000	V
621 Vreemdelingen	135.141	32.127	135.141	0	
Participatie*	401.058	1.044.692	396.113	-4.945	
Uitvoeringskosten participatiewet	102.617	41.140	102.617	0	
623 Participatiebudget	503.675	1.085.832	498.730	-4.945	V
Totaal Lasten	8.147.372	6.660.557	7.887.889	-259.483	V

BATEN

Rijksbijdrage bijstandsuitkeringen	3.419.612	2.901.517	3.454.081	34.469	
Terugvordering uitkeringen	50.000	53.220	60.000	10.000	
Vangnetuitkering	338.917		65.107	-273.810	
Bijstandbesluit zelfstandigen	127.035	112.847	136.254	9.219	
610 Bijstandsverl. en inkomensvoorz.	3.935.564	3.067.584	3.715.442	220.122	N
611 Sociale werkvoorziening	0	20.882	0	0	
614 Gem. armoede- en schuldenbeleid	0	1.866	0	0	
621 Vreemdelingen	85.000	31.440	85.000	0	
623 Participatiebudget	0	0	0	0	
Totaal Baten	4.020.564	3.121.772	3.800.442	220.122	N

SALDO

Bijstandsverlening en					
610 inkomensvoorz.	1.018.977	206.697	1.013.784	-5.193	
611 Sociale werkvoorziening	2.057.850	1.894.229	2.063.627	5.777	
Gemeentelijk armoede- en					
614 schuldenbeleid	496.165	351.340	461.165	-35.000	
621 Vreemdelingen	50.141	687	50.141	0	
623 Participatiebudget	503.675	1.085.832	498.730	-4.945	
Totaal Deelprogramma	4.126.808	3.538.785	4.087.447	-39.361	V

*De werkelijke uitgaven zijn hoger dan de eindejaarsverwachting omdat er nog een verrekening moet plaatsvinden tussen de BMWWE gemeenten.

Toelichtingen op de afwijkingen?
Omschrijving onderdeel
Afwijking in €   **V = vrdl**
N = nadl
LASTEN*Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen*

225.000   V

Het aantal uitkeringsgerechtigden is t/m 30-09-2016 lager dan bij de begroting was uitgegaan. De verwachting is dat de uitgaven op basis van de stand t/m september 2016 € 248.000 lager zullen zijn. Maar het blijft een open einde regeling en daarmee een inschatting. De uitgaven voor de Bbz (Bijstandbesluit zelfstandigen) zullen, gebaseerd op de uitgaven t/m 30-09-2016 € 30.000 hoger uitvallen dan begroot. Ook dit is een open-einde regeling. Daarnaast een aantal kleine mutaties (€ 7.000 V)

Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid

35.000   V

De uitgaven aan bijzondere bestaanskosten en gemeentelijke minimaregelingen blijven op basis van de werkelijke uitgaven t/m september 2016 onder de raming. Ook dit zijn open einde regelingen.

BATEN

Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen

220.000 N

De definitieve beschikking voor de Gebundelde uitkering 2016 is ontvangen en vastgesteld op € 3.454.081, dit is ruim € 34.000 meer dan begroot.

Op basis van de werkelijke ontvangsten t/m september wordt een bedrag van € 10.000 aan hogere inkomsten verwacht voor terugvordering van uitkeringen.

Door wijzigingen in de prognoses inzake de Gebundelde uitkering (minder uitgaven en meer inkomsten) dient de te verwachten ontvangen bijdrage via de vangnetuitkering verlaagd te worden met ruim € 273.000.

Het resterende bedrag (€ 8.000) heeft betrekking op een hogere verwachte vergoeding voor de Bbz uitgaven (deel van de uitgaven is declarabel bij het rijk).

Overige afwijkingen:

1.000 N

Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:

Saldo van het Deelprogramma

39.000 V

DEELPROGRAMMA 2.5   MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Omschrijving van het deelprogramma

Bij het deelprogramma maatschappelijke ondersteuning gaat het om voorzieningen voor burgers van de Gemeente Winsum die de kwaliteit van leven en welzijn bevorderen. Het gaat het om het ondersteunen van burgers die het zelf (tijdelijk) niet meer redden. Dit deelprogramma handelt over de Wet maatschappelijke ondersteuning met de 'oude taken' en de 'nieuwe taken' als begeleiding, kortdurend verblijf en het vervoer dat daarbij nodig is. En verder gaat het om de taken die voortkomen uit de Jeugdwet, te weten alle vormen van jeugdhulp (inclusief specialistische hulp zoals jeugd-ggz (geestelijke gezondheidszorg), jeugd-vb (verstandelijke beperking), gesloten jeugdhulp, en het onderdeel 'preventie' van de jeugdgezondheidszorg, de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en de uitvoering van jeugdreclassering.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 661   Maatwerkvoorz. natura materieel WMO
- 662   Maatwerkvoorz. natura immaterieel WMO
- 663   Opvang en beschermd wonen WMO
- 667   Eigen bijdragen maatwerk en opvang WMO
- 670   Alg. voorzieningen WMO en Jeugd
- 671   Eerstelijnsloket WMO en Jeugd
- 672   PGB WMO en Jeugd
- 682   Individuele voorz. Natura Jeugd

Wat doen we ervoor?

- Het Steunpunt vrijwilligerswerk voert haar opdracht uit. Zij maken o.a. potentiële vrijwilligers en organisaties bekend met de mogelijkheden en ondersteuning in het vinden van passend vrijwilligerswerk. Daarbij wordt de verbinding gelegd tussen verschillende partijen.
- Een uitvoeringsplan ontwikkelen voor een integrale toegang tot ondersteuning.

Afwijking uitvoering maatregelen

- Vrijwilligersbeleid wordt vooral in de uitvoering verbeterd. Er wordt geen "vrijwilligersbeleid" geschreven.
- Er is een pilot gestart voor integrale toegang tot ondersteuning.

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Maatwerkvoorz. natura materieel WMO	374.131	270.919	374.131	0	
Maatwerkvoorz. natura immaterieel WMO	2.106.414	1.062.084	1.761.414	345.000	V
Opvang en beschermd wonen WMO	29.131	21.790	29.131	0	
Eigen bijdragen maatwerk en opvang WMO	0	0	0	0	
Alg. voorzieningen WMO en Jeugd	1.106.404	812.525	994.342	112.062	V
Eerstelijnsloket WMO en Jeugd *	1.063.890	1.633.190	1.150.020	86.130	N
PGB WMO en Jeugd	1.844.494	543.760	1.405.347	439.147	V
Individuele voorz. Natura Jeugd	1.857.686	1.709.839	2.228.349	370.663	N
Totaal Lasten	8.382.149	6.054.108	7.942.733	-439.416	
Baten					
Maatwerkvoorz. natura materieel WMO	0	416	0	0	
Maatwerkvoorz. natura immaterieel WMO	0	15.870	0	0	
Eigen bijdragen maatwerk en opvang WMO	200.000	152.444	200.000	0	
Alg. voorzieningen WMO en Jeugd	2.540	11.580	2.540	0	
Totaal Baten	202.540	180.310	202.540	0	
Saldo					
Maatwerkvoorz. natura materieel WMO	374.131	270.503	374.131	0	
Maatwerkvoorz. natura immaterieel WMO	2.106.414	1.046.214	1.761.414	-345.000	
Opvang en beschermd wonen WMO	29.131	21.790	29.131	0	
Eigen bijdragen maatwerk en opvang WMO	-200.000	-152.444	-200.000	0	
Alg. voorzieningen WMO en Jeugd	1.103.864	800.945	991.802	-112.062	
Eerstelijnsloket WMO en Jeugd	1.063.890	1.633.190	1.150.020	86.130	
PGB WMO en Jeugd	1.844.494	543.760	1.405.347	-439.147	
Individuele voorz. Natura Jeugd	1.857.686	1.709.839	2.228.349	370.663	
Totaal Deelprogramma	8.179.609	5.873.798	7.740.193	-439.416	

*De uitgaven t/m september bij product Eerstelijnsloket WMO en Jeugd zijn hoger dan de eindejaarsverwachting. Dit heeft te maken met uitvoeringskosten voor de decentralisaties die door Winsum betaald zijn en nog verdeeld moeten worden over de BMWG gemeenten.

Toelichtingen op de afwijkingen?
Omschrijving onderdeel

Afwijking in €   **V = vrdl**
N = nadl

LASTEN

Maatwerkvoorzieningen natura immaterieel WMO

345.000   V

Op basis van de werkelijke uitgaven is de verwachting dat van het budget voor huishoudelijke ondersteuning een bedrag van € 275.000 over blijft in 2016. Voorgesteld wordt dit bedrag te storten in de reserve WMO.

Aan de ontvangen wtcg-gelden vanuit de decentralisatie WMO is voor een deel (€ 70.000) nog geen invulling gegeven.

Voorgesteld wordt dit restant te storten in de reserve WMO.

Algemene voorzieningen WMO en Jeugd

112.000   V

Een deel van het budget voor de uitvoeringskosten jeugd staat hier geraamd. De overige budgetten voor uitvoeringskosten staan geraamd onder *Eerstelijnsloket WMO en Jeugd*. We stellen dan ook voor dit deel van het budget daar ook onder te brengen. Het gaat om een bedrag van € 101.000.

Daarnaast wordt voorgesteld een bedrag van € 12.000 te storten in de reserve WMO. Het betreft overschotten op de budgetten voor aanbesteding en collectief vervoer. Daarnaast een aantal kleine mutaties.

Eerstelijnsloket WMO en Jeugd

86.000   N

Het verplaatsten van het hierboven genoemde bedrag van € 101.000 geeft op dit onderdeel een nadeel. Afgesproken is dat 3*2,5% van het rijksbudget voor de decentralisatie jeugd beschikbaar is voor uitvoeringskosten. Als gevolg van aanpassing van het rijksbudget wordt dit bedrag verhoogd met € 30.000. Daarnaast wordt voorgesteld de verwachte overschotten op de budgetten voor communicatie en indicatie stelling WMO (€ 10.000) te storten in de reserve WMO. Van het budget voor het Centrum Jeugd en Gezin (geen onderdeel van de decentralisatie jeugd) blijft € 35.000 over. We willen de middelen inzetten voor de doorontwikkeling van het CJG.

Voorgesteld wordt ook dit bedrag te storten in de reserve WMO.

PGB WMO en Jeugd

439.000 V

Bij de Jeugdwet vindt een verschuiving plaats van het persoonsgebonden budget naar Zorg in Natura. Op basis van de prognoses van de SVB van september 2016 komen de uitgaven voor PGB jeugd aan het eind van het jaar uit op een bedrag van 634.000. Dat is 401.000 lager dan geraamd. Hiervan zal € 371.000 worden bijgeraamd bij de zorg in natura en € 30.000 bij het uitvoeringsbudget jeugd (zie *Eerstelijnsloket WMO en Jeugd*).

Ook de prognose voor de persoonsgebonden budgetten voor Huishoudelijke ondersteuning is € 40.000 lager dan geraamd. Voorgesteld wordt het bedrag van € 40.000 te storten in de reserve WMO.

Individuele voorzieningen natura Jeugd

371.000 N

Op basis van het aangepaste rijksbudget en de prognoses van het RIGG en de SVB in de verdeling PGB en ZIN wordt het budget herverdeeld. Van het rijksbudget jeugd is 3 * 2,5% beschikbaar voor uitvoeringskosten. Minus de verwachte PGB uitgaven blijft een budget voor zorg in natura over van € 2.228.000, dat is € 371.000 meer dan in eerste instantie geraamd. Op basis van de prognoses van het RIGG wordt voor 2016 een tekort op de Jeugdzorg verwacht. Op dit moment zijn de financiële gevolgen nog te onzeker. Het uiteindelijke effect voor Winsum zal worden meegenomen in de jaarrekening waarbij het eventuele tekort kan worden gedekt door een onttrekking aan de reserve WMO/Jeugd.

BATEN

-

Saldo van het Deelprogramma

439.000 V

Per saldo wordt vanuit dit deelprogramma € 442.000 gestort in de reserve WMO.

Voor meer gedetailleerde informatie over de decentralisaties WMO en Jeugd wordt verwezen naar de monitor sociaal domein 3e kwartaal.

DEELPROGRAMMA 2.6 SPORT

Omschrijving van het deelprogramma

Met het deelprogramma Sport wil de gemeente Winsum een sportieve en gezonde leefstijl stimuleren. Onder het motto 'Een leven lang bewegen' wil de gemeente dat zoveel mogelijk inwoners gaan én blijven sporten of bewegen.

Er staan hierbij 3 doelstellingen centraal:

- 1) sterke en vitale sportverenigingen;
- 2) goede sportaccommodaties en voorzieningen in de openbare ruimte;
- 3) sport en bewegen wordt succesvol als middel ingezet om een gezonde leefstijl van de inwoners te bevorderen (sportstimulering).

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 530.1 Sport: buitensportaccommodaties
- 530.2 Sport: binnensportaccommodaties
- 530.3 Sport: zwembad
- 530.4 Sport: algemeen
- 531 Groene sportvelden en terreinen
- 580 Overige recreatieve voorzieningen

Wat doen we ervoor?

- De buurtsportcoaches zijn inmiddels betrokken bij het opzetten van een aantal verschillende activiteiten in de gemeente (wandelgroep in de wijk, beweegtuin, 'walking football').
- Ook het sportstimuleringsfonds wordt gebruikt; er is in de eerste helft van 2015 aan vijf initiatieven een bijdrage verleend.
- De inzet van de buurtsportcoach wordt geëvalueerd. De effectiviteit (nieuwe activiteiten organiseren en doelgroepen uit sportnota laten bewegen) bepaalt of de opdracht een vervolg krijgt.
- Voor het (blijven) leggen van verbindingen en voor het uitwisselen van kennis en vaardigheden tussen partijen die zijn betrokken bij gezondheid, sport en bewegen, wordt een sportplatform opgericht (onderdeel uitvoeringsplan Sportstimulering, periode: 2016).
- Het nader invulling geven aan de actiepunten die in het nieuwe sportbeleid ingebracht zijn.

Afwijking uitvoering maatregelen

- De opdracht voor de buurtsportcoaches is verlopen. Er wordt een voorstel voorbereid om eind 2016/begin 2017 opnieuw buurtsportcoaches aan te stellen
- Het sportstimuleringsfonds wordt in 2016 en 2017 voortgezet
- De inzet van de buurtsportcoach is (positief) geëvalueerd. Er is een voorstel in voorbereiding voor een vervolg op de inzet van buurtsportcoaches
- Op dit moment is er geen sportplatform actief. Bij de mogelijke vervolgopdracht voor buurtsportcoaches wordt bekeken of dit alsnog tot de mogelijkheden behoort.
- conform planning, mede afhankelijk van vervolgopdracht buurtsportcoaches

- In overleg met het zwembadbestuur moet worden gekomen tot een kostenoptimalisatie in het beheer en de exploitatie van het zwembad. De grondslag hiervoor ligt in de bezuinigingsopgave: de gemeentelijke bijdrage aan het zwembad wordt verminderd. Op grond van de kadernota is dit vertaald in een bezuiniging/vermindering van de subsidie met 35.000 euro in 2016 tot 50.000 euro in 2017.
- Over het beheer en onderhoud van de gymzaal in Ezinge worden afspraken gemaakt met het dorp. Om de gymzaal meer rendabel te maken wordt gekeken of (een deel van) het onderhoud in eigen beheer van het dorp kan worden uitgevoerd, of dat de bezettingsgraad kan worden verhoogd.
- Ontwikkelingsvisie "*Winsum West als sportief en recreatief gebied voor Winsum en de regio*": na een brede verkenning onder verenigingen, gebruikers van het gebied en belanghebbenden, volgt een verdiepingsslag t.b.v. fasering en prioritering van de uitvoering van verschillende projecten in het gebied.
- Het zwembadbestuur heeft zichzelf opgeheven. De gemeente zoekt naar een nieuwe invulling van het beheer en de exploitatie van het zwembad.
- In het verlengde van de dorpsvisie wordt in breder verband gekeken naar beheer, exploitatie en gebruik van de gymzaal en andere gebouwen met een maatschappelijke functie in het dorp.
- De plannen voor sport- en recreatiegebied 'Winsum-West' worden verder uitgewerkt op basis van het ontwerp kader 'sportlandschap'. Met VV Winsum gaan we afspraken maken over het gebouw en de mate van zelfwerkzaamheid. Ook blijven we in gesprek met andere gebruikers op het sportpark. Als er slimme combinaties mogelijk zijn pakken we die kansen. De aansluiting op de N361 wordt in overleg met de provincie nader uitgewerkt.

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Sport:	27.494	24.182	27.494	0	
buitensportaccommodaties					
Sport:	403.438	274.620	403.438	0	
binnensportaccommodaties					
Sport: zwembad	212.532	163.479	212.532	0	
Sport: algemeen	92.700	83.939	92.700	0	
Groene sportvelden en terreinen	314.541	229.625	310.541	4.000	V
Overige recreatieve voorzieningen	104.436	90.576	104.436	0	
Totaal Lasten	1.155.141	866.421	1.151.141	-4.000	

Baten					
Sport:	6.395	312	6.395	0	
buitensportaccommodaties					
Sport:	152.057	116.473	152.057	0	
binnensportaccommodaties					
Sport: zwembad	18.876	13.140	18.876	0	
Sport: algemeen	5.205	0	0	5.205	N
Groene sportvelden en terreinen	17.767	2.416	17.767	0	
Overige recreatieve voorzieningen	0	13.300	13.300	13.300	V
Totaal Baten	200.300	145.640	208.395	-8.095	
Saldo					
Sport:	21.099	23.870	21.099	0	
buitensportaccommodaties					
Sport:	251.382	158.147	251.382	0	
binnensportaccommodaties					
Sport: zwembad	193.656	150.339	193.656	0	
Sport: algemeen	87.495	83.939	92.700	5.205	
Groene sportvelden en terreinen	296.775	227.209	292.775	-4.000	
Overige recreatieve voorzieningen	104.436	77.276	91.136	-13.300	
Totaal Deelprogramma	954.842	720.780	942.747	-12.095	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in €

V = vrld

N = nadl

BATEN

Overige recreatieve voorzieningen

In 2016 is een incidentele bijdrage ontvangen op het gebied van de speelterreinen

13.000

V

Overige afwijkingen:

Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:

1.000

N

Saldo van het Deelprogramma

12.000

V

DEELPROGRAMMA 3.1 ECONOMIE

Omschrijving van het deelprogramma

Dit deelprogramma omvat de beleidsuitgangspunten op het gebied van economie. Er ligt een relatie met recreatie en toerisme, met detailhandel en overige bedrijven en met de werkgelegenheid die de verschillende bedrijven bieden.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 310 Handel, ambacht en industrie
- 311 Baten marktgelden
- 330 Nutsbedrijven
- 341 Overige agrarische zaken

Wat willen we bereiken?

- Versterken en uitbouwen van de economische structuur in al haar facetten.
- Faciliteren van ZZP-ers in hun huisvestingsbehoefte.
- een toekomstbestendig vestigingsbeleid voor de detailhandel in het dorp Winsum en een grotere waarde van de gezondheidseconomie voor het dorp Winsum.
- Professionaliseren Ondernemersorganisatie(s).

Wat doen we ervoor?

- Verbouw en uitbreiding van het winkelcentrum Obergon en een herinrichting van de openbare ruimte rondom dit winkelcentrum.
- Invulling van de locatie Boogplein.
- Uitvoering van de resterende voorstellen uit het projectplan 'Winsum, sociaal economisch vitaler' (maakt ook deel uit van het Actieplan 'Werken aan Winsum', zoals de voltooiing van de informatieportals, een P-route en een upgrading van de winkelpanden).

Afwijking realisatie beleid

- Samen met het Ondernemersplatform zijn hier opnieuw stappen in gezet, vooral op het gebied van informatie uitwisseling en de retail.
- Dit voornemen bestaat nog steeds, maar is voor realisatie afhankelijk van derden. Die derden zitten nog in hun eigen afwegingen.
- Door de centrumontwikkelingen Winsum en de 'lead' daarin voor de ondernemers, wordt het al eerder vastgestelde detailhandelsbeleid toekomstbestendiger. V.w.b. de gezondheidseconomie wordt vooral de combinatie gezocht met de Brede School ontwikkeling in Winsum
- Via het Ondernemersplatform wordt dit continue proces vorm gegeven. De belangrijke rol daarin van onafhankelijk voorzitter is helaas nog niet ingevuld.

Afwijking uitvoering maatregelen

- Conform planning. Project wordt op 11 november feestelijk afgerond
- Combinatie met Centrumplan. Raad heeft op 11 oktober vervolgbesluit genomen.
- De genoemde onderdelen uit dit plan behoeven nog verdere uitvoering. Voor een deel is het wachten op de uitvoering van de andere maatregelen en plannen (als blauwe zone en centrumontwikkelingen Winsum) en de bereidheid van ondernemers (upgrading panden).

- Samen met de ZZP-ers in onze gemeente mogelijkheden nagaan voor een versterking van deze sector door b.v. de realisatie van faciliteiten. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar (her)gebruik van leegkomende panden.
- Uitvoering van de aanbevelingen uit het onderzoek van het Kenniscentrum NoorderRuimte naar de actualiteit van de detailhandelsvisie uit 2009.
- Bespreking van het onderzoek van het Kenniscentrum noorderRuimte naar de veranderingen in het zorg(vastgoed) in de gemeente Winsum.
- Samen met de ondernemersorganisaties binnen de gemeente het Ondernemersplatform professionaliseren onder leiding van een nog aan te zoeken onafhankelijk voorzitter, om daarmee een gelijkwaardige gesprekspartner voor de gemeente te krijgen. De klankbordgroep uitvoering Actieplan zal daar in opgaan.
- De beoogde locaties zijn eigendom van derden. Voor de realisatie van deze doelstelling zijn wij derhalve afhankelijk van hun besluitvorming. Zij zijn nog niet zover dat die gebouwen voor dit doel kunnen worden gebruikt.
- Voor de retail ligt de focus nu op de plannen van de ondernemers voor het centrum van Winsum. De aanbevelingen van het Kenniscentrum worden daarin als het kan meegenomen.
- Dit onderzoek is input geweest voor de in 2016 door de raad besproken Visie wonen en zorg gemeente Winsum
- De klankbordgroep is inmiddels opgeheven. Het (onafhankelijk)voorzitterschap wordt nog steeds waargenomen door de voorzitter van de Ondernemersvereniging gemeente Winsum. Verdere verbreding - onder andere met de ZZP-ers en de R&T sector - moet nog geschieden en spreken wij over met deze sectoren.

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Handel, ambacht en industrie	235.121	128.262	150.811	84.310	V
Nutsbedrijven	6.643	5.059	6.643	0	
Overige agrarische zaken	41.045	6.422	41.045	0	
Totaal Lasten	282.809	139.743	198.499	-84.310	
Baten					
Handel, ambacht en industrie	8.881	71.436	71.436	62.555	V
Baten marktgelden	1.992	0	1.992	0	
Nutsbedrijven	46.000	43.880	43.900	2.100	N
Overige agrarische zaken	29.845	20.978	29.845	0	
Totaal Baten	86.718	136.294	147.173	-60.455	
Saldo					
Handel, ambacht en industrie	226.240	56.825	79.375	-146.865	
Baten marktgelden	-1.992	0	-1.992	0	
Nutsbedrijven	-39.357	-38.821	-37.257	2.100	
Overige agrarische zaken	11.200	-14.556	11.200	0	
Totaal Deelprogramma	196.091	3.449	51.326	-144.765	

Toelichtingen op de afwijkingen?
Omschrijving onderdeel

Afwijking in €   **V = vrdl**
N = nadl

LASTEN

Handel, ambacht en industrie

84.000   V

De uitvoering van het economisch beleidsplan loopt over meerdere jaren. Voorgesteld wordt het restant (€ 87.000) door te schuiven naar 2017. Overige zijn kleine afwijkingen.

BATEN

Handel, ambacht en industrie

63.000   V

Dit voordeel is ontstaan door de verkoop van de voormalige gemeentewerkplaats in Ezinge. Het netto resultaat van deze verkoop bedraagt dit bedrag.

Overige afwijkingen:

2.000   N

Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:

Saldo van het Deelprogramma   145.000   V

DEELPROGRAMMA 3.2 TOERISME

Omschrijving van het deelprogramma

Het toeristisch recreatieve product van de gemeente Winsum kenmerkt zich vooral door rust, ruimte, kleinschaligheid en cultuur. Hét te vermarkten product is ons waardevolle landschap, waardoor wij "Schatkamer in het noorden" zijn.

Dit deelprogramma geeft aan welke beleidsinstrumenten daartoe worden ingezet.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

560.2 Openluchtrecreatie

560.3 VVV(-kantoren)

Wat willen we bereiken?

De volgende doelstellingen concretiseren(zie ook startdocument):

- Meer route gebonden recreatie;
  - Een beter en groter aanbod van mogelijkheden voor dagrecreatie;
  - Een sterker aanbod van verblijfs-accommodaties;
  - Meer cultuurtoerisme en instandhouding van het cultureel erfgoed;
  - Meer vaartoerisme;
  - Verbeteren van promotie en organisatie van de R&T sector;
  - Versterking profilering en samenwerking kunst en cultuur.
- Meer en betere benutting van de culturele waarden van onze beide waardevolle landschappen Reitdiepdal en Middag-Humsterland.

Wat doen we ervoor?

- Uitbreiding van het al gerealiseerde wandeltracé Winsum-Garnwerd naar een gecombineerd fiets/wandeltracé.
- Verdere uitvoering van het projectplan 'Winsum, sociaal economisch vitaler' .
- Professionalisering van de sector en integratie van het Toeristisch platform in het Ondernemersplatform gemeente Winsum.
- Verbetering van de toeristische bewegwijzering, gecombineerd met een actualisatie van de overige (utilitaire) bewegwijzering.

Afwijking realisatie beleid

- In een aantal van de genoemde voornemens is sprake van een geringe ontwikkeling en lange processen. Voorts is het goed te constateren dat ook sommige ondernemers ondernemend blijven en daarmee ook aan deze doelstellingen werken.
- In het Reitdiepdal is dit gelukt, niet in het Middag-Humsterland. Daar zoeken wij de samenwerking met Zuidhorn.

Afwijking uitvoering maatregelen

- Doel is realisatie uiterlijk mei/juni 2017. Door het door de raad beschikbaar gestelde budget is dat doel dichterbij gekomen
- Op enkele onderdelen moet hier nog wat in gebeuren. Oorzaak:wachten op andere plannen
- Beide processen lopen nog. De integratie is nog geen feit.
- Planning is dit voor het zomerseizoen van 2017 te realiseren.

- Integratie van het toeristische platform in het te versterken Ondernemers-platform gemeente Winsum.
- Continuering van de samenwerking met de gebiedspartijen in beide gebieden nu de beide Gebiedscommissies zijn opgeheven door de provincie.
- De integratie is nog geen feit. Overleg met de sector.
- In het Reitdiepgebied is dat het geval. In het Middag-Humsterland zal dat wellicht een gevolg zijn van het (nieuwe)visietraject dat nu wordt opgestart.

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Openluchtrecreatie	85.293	152.823	258.978	173.685	N
VVV(-kantoren)	55.993	44.226	55.993	0	
Totaal Lasten	141.286	197.048	314.971	173.685	
Baten					
Openluchtrecreatie	1.131	1.215	1.131	0	
VVV(-kantoren)	14.990	3.961	14.990	0	
Totaal Baten	16.121	5.176	16.121	0	
Saldo					
Openluchtrecreatie	84.162	151.608	257.847	173.685	
VVV(-kantoren)	41.003	40.264	41.003	0	
Totaal Deelprogramma	125.165	191.872	298.850	173.685	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in € V = vrdl
N = nadl

LASTEN

Openluchtrecreatie

174.000 N

Dit nadeel bestaat uit een drietal oorzaken. In 2016 wordt/is het Munsterveld ingericht. De kosten hiervan bedragen € 146.000 en worden ineens afgeschreven en gedekt door een onttrekking aan de reserve bosaanleg. Deze afschrijvingslasten zijn niet geraamd. Dit vormt hier een nadeel, maar bij de reservemutaties een voordeel. Verder zijn de werkelijke cofinancieringsbijdragen € 35.000 hoger dan geraamd in de begroting. Ook deze hogere kosten worden gedekt door een onttrekking aan een reserve (cofinanciering). Tot slot is sprake van een klein voordeel, wegens het doorschuiven van een bedrag van € 7.000 naar 2017 ivm de uitvoering van het toeristisch beleidsplan.

BATEN

-

Saldo van het Deelprogramma 174.000 N

DEELPROGRAMMA 4.1 GRONDBELEID

Omschrijving van het deelprogramma

Het exploiteren van bouwgrond in bestemmingsplannen zowel in eigen beheer als door derden.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

830 Bouwgrondexploitatie

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Bouwgrondexploitatie	160.902	197.213	160.902	0	
Totaal Lasten	160.902	197.213	160.902	0	
Baten					
Bouwgrondexploitatie	35.780	74.380	110.160	74.380	V
Totaal Baten	35.780	74.380	110.160	-74.380	
Saldo					
Bouwgrondexploitatie	125.123	122.833	50.743	-74.380	
Totaal Deelprogramma	125.123	122.833	50.743	-74.380	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in € V = vrdl
N = nadl

BATEN

Bouwgrondexploitatie

74.000 V

In 2015 is de grondexploitatie Sauwerd-Groenden-Zuid afgesloten. Er waren nog 3 kavels te verkopen. In 2016 is één van deze kavels verkocht. De opbrengst van deze verkoop vormt nu het voordeel op dit programma.

Saldo van het Deelprogramma 74.000 V

DEELPROGRAMMA 4.2 NATUUR- EN GROENBEHEER

Omschrijving van het deelprogramma

Het onderhouden en beheren van openbaar groen, vijvers en watergangen en het ondersteunen en stimuleren van activiteiten voor de bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

550 Natuurbescherming

560.1 Openbaar groen

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Natuurbescherming	9.726	9.726	9.726	0	
Openbaar groen	1.254.402	1.089.610	1.242.712	11.690	V
Totaal Lasten	1.264.128	1.099.336	1.252.438	-11.690	
Baten					
Openbaar groen	0	37.685	37.000	37.000	V
Totaal Baten	0	37.685	37.000	-37.000	
Saldo					
Natuurbescherming	9.726	9.726	9.726	0	
Openbaar groen	1.254.402	1.051.925	1.205.712	-48.690	
Totaal Deelprogramma	1.264.128	1.061.651	1.215.438	-48.690	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in € V = vrld
N = nadl

LASTEN

Openbaar groen

12.000 V

Dit bedrag bestaat uit een overheveling van de post uitbesteed werk (aan Ability) naar de salarispst van de medewerkers B&O, wegens het overnemen van 2 personeelsleden van Ability in gemeentelijke dienst.

BATEN

Openbaar groen

37.000 V

In het jaar 2016 zijn er diverse stroken grond verkocht. De totale opbrengst hiervan bedroeg € 37.000

Overige afwijkingen:

Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:

Saldo van het Deelprogramma 49.000 V

DEELPROGRAMMA 4.3 RUIMTELIJKE ORDENING EN INRICHTING

Omschrijving van het deelprogramma

Door het treffen van planologische maatregelen en het stellen van voorwaarden, bevorderen van een evenwichtige indeling, inrichting, benutting en instandhouding van een optimaal woon-, werk en leefmilieu in de gemeente Winsum.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

810 Ruimtelijke ordening

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Ruimtelijke ordening	613.623	556.741	578.023	35.600	V
Totaal Lasten	613.623	556.741	578.023	-35.600	
Baten					
Ruimtelijke ordening	10.212	22.182	20.212	10.000	V
Totaal Baten	10.212	22.182	20.212	-10.000	
Saldo					
Ruimtelijke ordening	603.410	534.560	557.810	-45.600	
Totaal Deelprogramma	603.410	534.560	557.810	-45.600	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel	Afwijking in €	V = vrld N = nadl
LASTEN		
<i>Ruimtelijke ordening</i>	36.000	V
Dit bedrag bestaat volledig uit een naar 2017 door te schuiven budget wegens de invoering van de Basisregistratie grootschalige Topografie. De uitvoering hiervan loopt over meerdere jaren.		
BATEN		
<i>Ruimtelijke ordening</i>	10.000	V
Dit bedrag betreft hogere opbrengsten dan geraamd van leges wegens aanpassing van ruimtelijke plannen.		
<i>Saldo van het Deelprogramma</i>	46.000	V

DEELPROGRAMMA 5.1 COMMUNICATIE

Omschrijving van het deelprogramma

Het deelprogramma Communicatie is onderverdeeld in drie werkgebieden: voorlichting, communicatie en Public Relations.

Voorlichting

Mondelinge, digitale en schriftelijke informatie die feitelijk/zakelijk van aard is (het openbaar maken van bijv. teksten van wetten en nota's) en het naar buiten toe presenteren van gemeentelijke opvattingen en standpunten.

Communicatie

Het inzetten van middelen om een goede in- en uitvoering van het gemeentelijke beleid te realiseren, met de mogelijkheid tot interactie.

Public Relations

Het inzetten van middelen om houding/beeld van verschillende doelgroepen - inwoners/bezoekers/bedrijven/andere gemeenten- positief te beïnvloeden, te laten zien waar wij als gemeente voor staan (identiteit/imagobepaling).

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

002.2 Voorlichting

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie
				V = voordeel N = nadeel
Lasten				
Voorlichting	338.174	315.373	338.174	0
Totaal Lasten	338.174	315.373	338.174	0
Baten				
Voorlichting	0	0	0	0
Totaal Baten	0	0	0	0
Saldo				
Voorlichting	338.174	315.373	338.174	0
Totaal Deelprogramma	338.174	315.373	338.174	0

DEELPROGRAMMA 5.2 PUBLIEKSZAKEN

Omschrijving van het deelprogramma

Dit deelprogramma omvat de publieke dienstverlening en de digitale dienstverlening door het Klantcontactcentrum, waaronder de verstrekking van rij- en reisdocumenten, uittreksels uit de Basisregistratie Personen en de Burgerlijke Stand, het bijhouden van de Basisregistratie Personen en de gravenadministratie en het registreren van meldingen openbare ruimte en verloren- en gevonden voorwerpen.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 003 Publiekszaken
- 004 Baten en lasten secretarieleges

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Publiekszaken	705.859	698.989	705.859	0	
Baten en lasten secretarieleges	59.118	78.233	87.218	28.100	N
Totaal Lasten	764.977	777.223	793.077	28.100	
Baten					
Baten en lasten secretarieleges	257.087	201.279	287.087	30.000	V
Totaal Baten	257.087	201.279	287.087	-30.000	
Saldo					
Publiekszaken	705.859	698.989	705.859	0	
Baten en lasten secretarieleges	-197.970	-123.046	-199.870	-1.900	
Totaal Deelprogramma	507.890	575.943	505.990	-1.900	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in € V = vrdl
N = nadl

LASTEN

Baten en lasten secretarieleges

28.000 N

In verband met de hogere legesopbrengsten is ook de afdracht van de rijksleges hoger dan geraamd.

BATEN

Baten en lasten secretarieleges

30.000 V

In het jaar 2016 verwachten we een hogere opbrengst voor reisdocumenten. Dat komt omdat het tot januari 2012 mogelijk was om kinderen bij te laten schrijven in het paspoort van (een van) de ouders. Nu hebben kinderen wél een eigen paspoort of identiteitskaart nodig. We verwachten dat veel ouders – vanwege het verstrijken van de geldigheid – de komende maanden voor hun kind(eren) een eigen reisdocument aanvragen.

Saldo van het Deelprogramma

2.000 V

DEELPROGRAMMA 5.3 OPENBAAR BESTUUR

Omschrijving van het deelprogramma

Dit deelprogramma omvat de baten en lasten van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. Ook de kosten van de bestuurlijke samenwerking en de ambtelijke ondersteuning, inclusief de griffier, behoren tot dit deelprogramma.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 001 Bestuursorganen
- 002.1 Bestuursondersteuning College B&W
- 005 Bestuurlijke samenwerking
- 006 Bestuursondersteuning raad/rekenkamer

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Bestuursorganen	634.729	440.961	720.541	85.812	N
Bestuursondersteuning College B&W	295.013	292.363	295.013	0	
Bestuurlijke samenwerking	131.689	129.645	131.689	0	
Bestuursondersteuning raad/rekenkamer	213.444	164.679	206.887	6.557	V
Totaal Lasten	1.274.876	1.027.649	1.354.131	79.255	
Baten					
Bestuursorganen	43.800	0	43.800	0	
Bestuursondersteuning raad/rekenkamer	0	0	0	0	
Totaal Baten	43.800	0	43.800	0	
Saldo					
Bestuursorganen	590.929	440.961	676.741	85.812	
Bestuursondersteuning College B&W	295.013	292.363	295.013	0	
Bestuurlijke samenwerking	131.689	129.645	131.689	0	
Bestuursondersteuning raad/rekenkamer	213.444	164.679	206.887	-6.557	
Totaal Deelprogramma	1.231.076	1.027.649	1.310.331	79.255	

Toelichtingen op de afwijkingen?
Omschrijving onderdeel

Afwijking in €   **V = vrdl**
N = nadl

LASTEN

Bestuursorganen

86.000   N

Het nadeel bij bestuursorganen is de som van een aantal invloeden. Een voordelige invloed had de vrijval van de rechten van een oud-wethouder (voordeel € 69.000). Hier staat tegenover dat een tweetal andere oud-wethouders recht hebben op wachtgeld. De gebruikelijke werkwijze is om per 31 december de aanwezige rechten op te nemen in een voorziening. Daarnaast hadden we dit jaar voor deze oud-bestuurders kosten. De extra jaarlasten in 2016 bedroegen € 44.000 en daarnaast is het nodig om een bedrag van € 106.000 te storten in de voorziening wachtgelden bestuurders, om de toekomstige lasten uit te kunnen dekken. Door een toename van het aantal bezwaarschriften nemen de kosten van de commissies voor bezwaar en beroep toe (nadeel € 5.000).

Overige afwijkingen:

7.000   V

Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:

Saldo van het Deelprogramma

79.000   N

DEELPROGRAMMA 6.1 BELASTINGEN

Omschrijving van het deelprogramma

Bij dit deelprogramma worden de baten en lasten van de uitvoering van de Wet WOZ verantwoord, alsmede de baten en lasten voor de heffing en de invordering van de gemeentelijke belastingen.

Voor inzicht in:

- het beleid ten aanzien van de gemeentelijke heffingen;
- een overzicht van de diverse heffingen;
- de geraamde inkomsten voor 2016;
- een overzicht van de lokale lastendruk en
- het kwijtscheldingsbeleid

wordt verwezen naar paragraaf A: lokale heffingen.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

930 Uitvoering Wet WOZ

940 Baten/lasten gemeentelijke belastingen

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Uitvoering Wet WOZ	250.990	250.078	261.700	10.710	N
Baten/lasten gemeentel.belastingen	183.703	199.760	207.488	23.785	N
Totaal Lasten	434.693	449.838	469.188	34.495	
Baten					
Baten/lasten gemeentel.belastingen	12.576	16.028	19.076	6.500	V
Totaal Baten	12.576	16.028	19.076	-6.500	
Saldo					
Uitvoering Wet WOZ	250.990	250.078	261.700	10.710	
Baten/lasten gemeentel.belastingen	171.127	183.732	188.412	17.285	
Totaal Deelprogramma	422.117	433.810	450.112	27.995	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in € V = vrdl
N = nadl

LASTEN

Uitvoering Wet WOZ

Om te voldoen aan de jaarlijkse verplichting van de Waarderingskamer om 20% van alle woz-objecten op objectonderdelen en objectkenmerken te controleren is door taxatiebureau Thorbecke een 3D inhoudscontrole op alle woningen uitgevoerd. De meerkosten hiervan bedroegen dit bedrag.

11.000 N

Baten/lasten gemeentelijke belastingen

24.000 N

De kosten van bezwaarafhandeling (€ 31.000) en uitbetaalde kostenvergoedingen bezwaar- en beroepsprocedures (€ 11.000) hebben het volledige budget uitgeput. In 2016 was sprake van extra kosten wegens de kosten van het verplicht uitvoeren van datacontrole en dataverrijking ter voorbereiding van de aansluiting Landelijke Voorziening WOZ (LV-WOZ) (nadeel € 6.500). Verder hadden we te maken met kosten juridische ondersteuning ivm een bezwaarafhandeling rioolheffing (nadeel € 8.000) en dan hebben we nog te maken met nog uit te voeren taxatiewerkzaamheden bijhouding 2016 (nieuw- en verbouw): kosten € 10.000.

Overige afwijkingen:

7.000 V

Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:

Saldo van het Deelprogramma

28.000 N

DEELPROGRAMMA 6.2 FINANCIËN

Omschrijving van het deelprogramma

Dit deelprogramma geeft inzicht in de financiële positie. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording moet afzonderlijk inzicht worden gegeven in de algemene dekkingsmiddelen en de mutaties op de reserves.

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

913.1 Overige financiële middelen

914 Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar

960.1 Saldo van kostenplaatsen: B&O en Secr

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Overige financiële middelen	1.194	185	1.194	0	
Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar	13	0	13	0	
Saldo van kostenplaatsen: B&O en Secr	22.633	0	258.129	235.496	N
Totaal Lasten	23.840	185	259.336	235.496	
Baten					
Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar	621.599	687.211	691.599	70.000	V
Saldo van kostenplaatsen: B&O en Secr	16.501	0	13.053	3.448	N
Totaal Baten	638.099	687.211	704.651	-66.552	
Saldo					
Overige financiële middelen	1.194	185	1.194	0	
Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar	-621.586	-687.211	-691.586	-70.000	
Saldo van kostenplaatsen: B&O en Secr	6.132	0	245.076	238.944	
Totaal Deelprogramma	-614.260	-687.026	-445.316	168.944	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in € V = vrdl
N = nadl

BEHEER & ONDERHOUD

Personeelskosten B&O

15.000 N

In 2016 zijn er twee personeelsleden die ingehuurd werden (WaJong) via Ability bij de gemeente in dienst gekomen. De kosten komen nu anders in onze administratie. Deze bijbehorende raming is overgeheveld naar de personeelskosten.

SECRETARIE

<i>Invoering IKB</i> In 2017 wordt het Individuele KeuzeBudget (IKB) ingevoerd. Dit is een wettelijke verplichting. De opgebouwde rechten in 2017 (jan-dec) worden straks volledig in 2017 betaald en komen dus ook geheel ten laste van het jaar 2017. Dit heeft wel gevolgen voor het opgebouwde vakantiegeld van juni-dec 2016. Voorgesteld wordt om de opgebouwde rechten in 2016 (jun-dec) per 31-dec-2016 in een voorziening te storten. Bij de uitbetaling in mei 2017 kunnen deze extra kosten in 2017 dan gedekt worden vanuit deze voorziening.	204.000	N
<i>Cursussen en opleidingen</i> In het kader van de naderende herindeling wordt er veel geïnvesteerd in de opleidingen van medewerkers. Een aantal medewerkers volgt een opleiding die dit jaar volledig betaald is, maar doorloopt in het volgende jaar.	18.000	N
<i>Vervanging wegens ziekte</i> Op diverse afdelingen is sprake van ziekteverzuim. Voor veel van dit verzuim geldt dat de zieke vervangen moet worden. De meerkosten in 2016 bedragen € 178.000.	178.000	N
<i>Tijdelijke boventalligheid</i> Als gevolg van het toevoegen van formatie aan de ondersteuning van organisatiebrede projecten is tijdelijk boventalligheid ontstaan. Deze boventalligheid zal naar verwachting eind 2016 zijn opgelost.	54.000	N
<i>Doorschuiven naar 2017</i> Een aantal projecten verloopt niet helemaal parallel aan een kalenderjaar en buitendien is vaak sprake van uitvoering over meerdere jaren. Dit bedrag is opgebouwd uit de volgende 4 componenten: - organisatie-ontwikkeling (€ 13.000) - inhuur zaakgericht werken (€ 50.000) - inhuur sportstimulering, statushouders, subsidieverlening, kinderopvang en leerlingenvervoer (€ 25.000); en - ondersteuning begraafbeleid (€ 37.000).	125.000	V
<i>Vergoeding kosten in kader aardbevingsdossier</i> Over het jaar 2016 is een bedrag van € 109.000 (incl correctie 2015) ontvangen als lump-sum-bijdrage in de extra personele inzet in het kader van de aardbevingsschade.	109.000	V
BATEN		
<i>Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar</i> Dit betreft een administratieve post betreffende een hogere opbrengst aan bespaarde rente wegens een hogere reservestand dan geraamd.	70.000	V
<i>Overige afwijkingen:</i> Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:	4.000	N

<i>Saldo van het Deelprogramma</i>	169.000	N
------------------------------------	---------	---

DEELPROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Omschrijving van het deelprogramma

Dit deelprogramma geeft inzicht in de omvang en samenstelling van de algemene dekkingsmiddelen zoals deze zijn gedefinieerd in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV). In dit hoofdstuk worden de baten en de daaraan gerelateerde lasten toegelicht, die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen. Het voorzieningenniveau in de gemeente wordt onder meer bekostigd door de algemene dekkingsmiddelen. Het gaat hierbij om belastingen, de algemene uitkering uit het gemeentefonds en deelnemingen.

LOKALE HEFFINGEN

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

- 931 Baten OZB-gebruikers
- 932 Baten OZB-eigenaren
- 933 Baten RZB woon - en bedrijfsruimten
- 938 Baten reclamebelasting

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Baten					
Baten OZB-gebruikers	229.805	224.180	224.805	5.000	N
Baten OZB-eigenaren	2.282.830	2.255.676	2.264.830	18.000	N
Baten RZB woon - en bedrijfsruimten	3.317	4.073	3.317	0	
Baten reclamebelasting	35.000	38.416	35.000	0	
Totaal Baten	2.550.952	2.522.345	2.527.952	23.000	
Saldo					
Baten OZB-gebruikers	-229.805	-224.180	-224.805	5.000	
Baten OZB-eigenaren	-2.282.830	-2.255.676	-2.264.830	18.000	
Baten RZB woon - en bedrijfsruimten	-3.317	-4.073	-3.317	0	
Baten reclamebelasting	-35.000	-38.416	-35.000	0	
Totaal Deelprogramma	-2.550.952	-2.522.345	-2.527.952	23.000	

Toelichtingen op de afwijkingen?
Omschrijving onderdeel

Afwijking in €   **V = vrdl**
N = nadl

BATEN

Baten OZB-eigenaren

18.000   N

Bij de berekening van de tarieven is uitgegaan van een foutieve grondslag. Bij de definitieve waardevaststelling blijkt de grondslag voor tariefberekening ruim € 6 miljoen lager uit te vallen (nadelige invloed: € 12.000). De grondslag moest verder worden verlaagd na bezwaren met € 1,4 miljoen (nadeel € 3.000). Bij de afronding van de aanslagbedragen naar beneden was nog eens sprake van een nadelige invloed van € 3.000.

Overige afwijkingen:

5.000   N

Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:

Saldo van het Deelprogramma

23.000   N

ALGEMENE UITKERING

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

921 Uitkeringen Gemeentefonds

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Baten					
Uitkeringen Gemeentefonds	13.010.425	11.153.684	13.117.407	106.982	V
Totaal Baten	13.010.425	11.153.684	13.117.407	-106.982	
Saldo					
Uitkeringen Gemeentefonds	-13.010.425	-11.153.684	-13.117.407	-106.982	
Totaal Deelprogramma	-13.010.425	-11.153.684	-13.117.407	-106.982	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in €

V = vrdl

N = nadl

BATEN

Uitkeringen Gemeentefonds

107.000

V

Op grond van de September-circulaire is sprake van een hogere uitkering voor het jaar 2016 van € 68.000. Daarnaast is sprake van een positieve afrekening van het jaar 2015 van € 39.000.

Saldo van het Deelprogramma

107.000

V

UITKERING SOCIAAL DEELFONDS

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

923 Integratie-uitkering sociaal domein

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Baten					
Integratie-uitkering sociaal domein	7.214.106	6.273.947	7.216.591	2.485	V
Totaal Baten	7.214.106	6.273.947	7.216.591	-2.485	
Saldo					
Integratie-uitkering sociaal domein	-7.214.106	-6.273.947	-7.216.591	-2.485	
Totaal Deelprogramma	-7.214.106	-6.273.947	-7.216.591	-2.485	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel	Afwijking in €	V = vrdl N = nadl
<i>Overige afwijkingen:</i>	2.000	V
Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:		
<i>Saldo van het Deelprogramma</i>	2.000	V

DIVIDEND

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

913.2 Ov.fin.middelen: dividend

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Baten					
Ov.fin.middelen: dividend	115.951	90.021	1.624.831	1.508.880	V
Totaal Baten	115.951	90.021	1.624.831	-1.508.880	
Saldo					
Ov.fin.middelen: dividend	-115.951	-90.021	-1.624.831	-1.508.880	
Totaal Deelprogramma	-115.951	-90.021	-1.624.831	-1.508.880	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in €   V = vrdl
N = nadl

BATEN

Ov.fin.middelen dividend

1.509.000   V

We hebben in 2016 besloten om onze aandelen Enexis (voor zover dat kon) te verkopen. Van Enexis is nu bericht ontvangen dat er 48.442 van de 142.116 aandelen worden afgenomen (= ± 34%). De opbrengst van deze aandelen bedraagt € 1.518.544, maar er moet nog wel een deel van onze huidige boekwaarde van deze aandelen worden afgewaardeerd (nadeel € 9.664). De netto-opbrengst voor de exploitatie bedraagt dan € 1.508.880.

Overige afwijkingen:

Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:

Saldo van het Deelprogramma   1.509.000   V

SALDO FINANCIERINGSFUNCTIE

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

960.2 Saldo van kostenplaatsen: Kapitaallasten

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Saldo van kostenplaatsen: Kapitaallasten	0	0	24.637	24.637	N
Totaal Lasten	0	0	24.637	24.637	
Baten					
Saldo van kostenplaatsen: Kapitaallasten	45.363	0	0	45.363	N
Totaal Baten	45.363	0	0	45.363	
Saldo					
Saldo van kostenplaatsen: Kapitaallasten	-45.363	0	24.637	70.000	
Totaal Deelprogramma	-45.363	0	24.637	70.000	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in €

V = vrdd
N = nadl

LASTEN

Saldo van kostenplaatsen: Kapitaallasten

25.000

N

Het voordeel van een hogere bespaarde rente op het programma Financiën wordt genivelleerd door een nadeel van € 70.000 op dit onderdeel. De verantwoording van de bespaarde rente betreft een administratieve verrekening. Doordat er al een saldo was geraamd is het bedrag van € 70.000 gesplitst geraamd, om niet bij zowel de lasten als de baten een saldo te krijgen.

BATEN

Saldo van kostenplaatsen: Kapitaallasten

45.000

N

zie de toelichting bij de lasten.

Saldo van het Deelprogramma

70.000

N

ONVOORZIENE UITGAVEN

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

922 Algemene baten en lasten

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Algemene baten en lasten	33.239	0	11.727	21.512	V
Totaal Lasten	33.239	0	11.727	-21.512	
Baten					
Algemene baten en lasten	135.317	0	86.317	49.000	N
Totaal Baten	135.317	0	86.317	49.000	
Saldo					
Algemene baten en lasten	-102.078	0	-74.590	27.488	
Totaal Deelprogramma	-102.078	0	-74.590	27.488	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in €

V = vrld

N = nadl

LASTEN

Algemene baten en lasten

22.000

V

Op dit onderdeel was nog een restantraming (stelpost) aanwezig voor gestegen prijzen/lonen. In deze rapportage wordt voorgesteld deze stelpost nu in te zetten ter dekking van de diverse voorstellen voor het ophogen van de ramingen wegens gestegen prijzen

BATEN

Algemene baten en lasten

49.000

N

Er staat nog een stelpost "open" voor lagere kosten ivm samenwerking tot een bedrag van € 49.000. De verwachting is dat dit bedrag dit jaar niet meer wordt gehaald. Er worden wel degelijk voordelen behaald door inkoop samenwerking en aanbesteding. Echter deze worden vaak weggeschreven op het desbetreffende product zelf. Bij de kadernota 2017 beoordelen we de houdbaarheid van deze stelpost.

Saldo van het Deelprogramma

27.000

N

MUTATIES OP DE RESERVES

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

980 Mutatie reserves functies 0 t/m 9

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Mutatie reserves functies 0 t/m 9	7.363.929	7.355.937	9.712.878	2.348.949	N
Totaal Lasten	7.363.929	7.355.937	9.712.878	2.348.949	
Baten					
Mutatie reserves functies 0 t/m 9	9.393.794	8.200.014	9.573.095	179.301	V
Totaal Baten	9.393.794	8.200.014	9.573.095	-179.301	
Saldo					
Mutatie reserves functies 0 t/m 9	-2.029.866	-844.077	139.782	2.169.648	
Totaal Deelprogramma	-2.029.866	-844.077	139.782	2.169.648	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in €

V = vrdl
N = nadl

LASTEN

Storting programma 1.5 Milieu

12.000

N

De exploitatielasten van de vuilverwerking vallen iets lager uit dan geraamd. Dit voordeel wordt gestort in de egalisatiereserve vuilverwerking.

Storting programma 2.5 Maatschappelijke ondersteuning

442.000

N

Overschotten en niet besteed budget met betrekking tot de decentralisaties Jeugd en WMO moeten beschikbaar blijven voor de decentralisaties en worden gestort in de reserve WMO (€ 70.000). Daarnaast wordt het overschot vanuit de WMO 2007 (WMO oud), een bedrag van € 362.133, waarvan € 315.000 verwacht overschot op huishoudelijke ondersteuning, conform afspraak gestort in de reserve WMO. Ook wordt voorgesteld het restant van het budget voor het Centrum Jeugd en Gezin in deze reserve te storten. De middelen zullen worden ingezet voor de doorontwikkeling van het CJG.

<i>Storting programma 6.2 Financiën</i>	386.000	N
Op diverse programma's is sprake van verlaging van budgetten in 2016 wegens uitvoering in het jaar 2017. Deze budgettaire ruimte van in totaal € 386.000 moet uiteraard in 2017 beschikbaar blijven. Hierom wordt in 2016 een storting gepleegd in de reserve overlopende verplichtingen. Deze reserve zal in 2017 weer vrijvallen.		
<i>Storting programma 6.2 Financiën</i>	1.509.000	N
De verkoop van de aandelen Enexis heeft netto € 1.508.880 opgeleverd. Voorgesteld wordt dit bedrag, in navolging van het voorstel in de Kadernota 2016, te storten in een dekkingsreserve afschrijvingen. Hiermee kunnen de afschrijvingslasten van een deel van onze nieuwe investeringen structureel worden gedekt.		
BATEN		
<i>Onttrekking programma 1.4 Verkeer</i>	15.000	V
Overeenkomstig eerdere besluitvorming worden de vervangingskosten van bruggen ineens afgeschreven. Deze lasten bedragen in 2016 € 15.000 en de dekking vindt plaats vanuit de algemene reserve.		
<i>Onttrekking reserve WWB</i>	19.000	N
Op basis van de prognose m.b.t. uitkeringen (BUIG); hogere inkomsten en lagere uitgaven, zal de geraamde onttrekking aan de reserve WWB lager zijn dan geraamd.		
<i>Onttrekking programma 3.2 Toerisme</i>	146.000	V
In 2016 wordt het Munsterveld ingericht. Overeenkomstig eerdere besluitvorming worden de kosten van € 146.000 gedekt vanuit de reserve bosaanleg.		
<i>Onttrekking programma 3.2 Toerisme</i>	35.000	V
De kosten van de cofinancieringsbijdragen zijn hoger eerder geraamd. De hogere bijdragen worden gedekt door een onttrekking aan de reserve cofinancieringen		
<i>Overige afwijkingen:</i>	2.000	V
Het saldo van de kleine afwijkingen is per saldo:		
<i>Saldo van het Deelprogramma</i>	2.170.000	N

RESULTAAT VAN DE BATEN EN LASTEN

Tot dit deelprogramma behoren de volgende producten:

990 Resultaat v/d rekening van baten/lasten

Wat heeft het gekost?

	Actuele Begroting	Realisatie t/m September	Eindejaars verwachting	Voorgestelde mutatie	
				V = voordeel N = nadeel	
Lasten					
Resultaat v/d rekening van baten/lasten	100.327	0	100.327	0	
Totaal Lasten	100.327	0	100.327	0	
Baten					
Resultaat v/d rekening van baten/lasten	16.802	0	305.033	288.231	V
Totaal Baten	16.802	0	305.033	-288.231	
Saldo					
Resultaat v/d rekening van baten/lasten	83.525	0	-204.706	-288.231	
Totaal Deelprogramma	83.525	0	-204.706	-288.231	

Toelichtingen op de afwijkingen?

Omschrijving onderdeel

Afwijking in € V = vrdl
N = nadl

BATEN

Resultaat v/d rekening van baten/lasten

288.000 N

Het nadelige saldo voor het jaar 2016 van deze 2e bestuursrapportage is € 288.231. Voorgesteld wordt dit bedrag ten laste van de algemene reserve te brengen.

Saldo van het Deelprogramma

288.000 N

Stand van zaken grote projecten

In deze bestuursrapportage geven we een actualisatie van de stand van zaken van een aantal, op de schaal van Winsum, grote projecten waarvan verwacht wordt dat er in 2016 sprake is van uitvoering.

Hellingbaan en verbetering toegankelijkheid station(s) Winsum

Behoudens de financiële afwikkeling van de hellingbaan, inclusief de verantwoording van nog één subsidie, is het project afgerond. Zoals bekend is er een financieel verschil van inzicht over de afrekening van de hellingbaan tussen de gemeente en de aannemer. Hiervoor hebben beide partijen juridische ondersteuning ingeroepen. Geprobeerd is om in de minne met de aannemer tot overeenstemming te komen. Dit is niet gelukt. Een arbitragezaak zal waarschijnlijk volgen. Het initiatief hiervoor ligt bij de aannemer. Medio juni heeft de advocaat van de aannemer ons laten weten bezig te zijn met een zogenaamde memorie van eis. Daarna hebben wij niets meer vernomen. Voor wat betreft de nog te ontvangen subsidie geldt dat deze pas kan worden verantwoord wanneer de financiële afwikkeling met de aannemer heeft plaatsgevonden. De subsidieverstrekker is hiervan op de hoogte.

Herinrichting Onderdendamsterweg

De eindfase van de herinrichting van de omgeving van het winkelcentrum Obergon is in zicht. De verbouw van de Albert Heijn heeft eerder al enkele weken vertraging opgelopen. Door een extra onvoorziene vertraging in de verbouw van het pand staat de oplevering van het civiele werk nu gepland voor half oktober 2016. Voor het verantwoorden van de subsidies en benodigde accountantsverklaring voor de gehele herinrichting van de Onderdendamsterweg zal dit voornamelijk geen problemen opleveren.

Verbindingsweg HOV-as

Het deelproject 30 parkeerplaatsen bij het station is inmiddels uitgevoerd. Wij zullen met de subsidieverstrekkers de finale afrekening nog uitvoeren. Met de verkeersadviesgroep Winsum heeft een afsluitend gesprek plaatsgevonden op 7 november 2016.

Rioleringsprojecten

De uitvoering van de rioleringsprojecten genoemd in het afvalwaterbeleidsplan BMW/NZV liggen goed op schema. Zo is het aangelegde grondwatermeetnet inmiddels operationeel en worden de grondwaterstanden binnen de bebouwde kom gemonitord. Daarnaast is in de samenwerking tussen de BMW en de DAL-gemeenten de digitale Waterkaart samen met het Waterschap Noorderzijlvest afgerond met daarin alle "water" gerelateerde data verwerkt. Op korte termijn zal de kaart online beschikbaar gesteld gaan worden binnen onze eigen organisatie. Inmiddels is het nieuw telemetrie systeem voor het monitoren van alle gemeentelijke gemalen in samenwerking met de gemeenten Eemshaven en de Marne geïnstalleerd en zal vervolgens verder ingevuld en afgestemd worden voor het gebruik. Voor het komend jaar zal in de samenwerking binnen het Afvalwaterbeleidsplan BMW NZV invulling gegeven worden aan de OAS-studie (Optimalisering Afvalwatersysteem). Hierin zal afstemming gezocht gaan worden tussen de gemeentelijke rioleringsplannen en de plannen voor de zuiveringsinstallaties en zuiveringsgebieden van het waterschap.

Winsum-Oost (Munster)

Het bestemmingsplan Winsum-Dorp, Munster (fase 1) ligt inmiddels ter inzage. De planning is dat dit in januari 2017 in de raad kan worden behandeld. Dan zal ook het beeldkwaliteitsplan en de exploitatie aan de orde komen. Besloten is om fase 1 (50 kavels) medio 2017 in de markt te zetten.

Winsum-West

Verkenning ontwikkelrichtingen

In 2015 is op basis van de uitgangspunten in de startnotitie voor de ontwikkelvisie Winsum West een brede verkenning onder de gebruikers van het gebied gedaan. Het resultaat is weergegeven in een keuzedocument met mogelijke ontwikkelrichtingen, met daarbij globale kostenramingen. Over dit document heeft het college in juni 2015 besloten eerst de financiële consequenties verder uit te werken en aanvullend onderzoek te doen naar beperktere scenario's.

De raad heeft het keuzedocument wel besproken bij de behandeling van de kadernota 2015. Er is een motie aangenomen om bij het vervolgonderzoek ook het gebied ten westen van het Oude Diep mee te nemen. In de beantwoording van de motie op 17 maart 2016 is beschreven waarom het niet wenselijk is om uit te breiden ten westen van het Oude Diep.

Fasering en landschappelijke inpassing voetbalcomplex

Eind 2015 en begin 2016 is bekeken welke onderdelen voorrang moeten krijgen. Het realiseren van een gezamenlijk voetbalcomplex voor de twee (inmiddels gefuseerde) voetbalverenigingen in Winsum blijkt het meest urgent.

Samen met de provincie Groningen, Libau en de voetbalverenigingen is bekeken hoe de nieuwe plannen goed in het landschap kunnen worden gepast. Op basis van een analyse van de ruimtelijke structuur en de landschapswaarden in het gebied, zijn kernkwaliteiten en knelpunten inzichtelijk gemaakt. Deze analyse vormt de grondslag voor twee ontwerpmodellen: het sportpark en het sportlandschap. Het sportpark kent een compacte, gesloten en strak geordende ligging van de velden. Het sportlandschap beoogt duidelijk een relatie met het aangrenzende landschap door een open ligging met veel zichtlijnen en veel ruimte om langs de velden te lopen. De voorkeursvariant van de gemeente is het sportlandschap. Bij behandeling van de kadernota heeft de raad besloten het ontwerpmodel sportlandschap verder uit te werken en een taakstellend budget te reserveren.

Tegelijk met de plannen voor het sportgebied Winsum-West zijn er ook plannen voor een herinrichting van de provinciale weg N361. Deze weg loopt langs het sportgebied. De plannen voor de N361 hebben invloed op de ontsluiting van Winsum-West. Tegelijkertijd beogen we met het ontwerpmodel sportlandschap een extra ontsluiting op de N361. Of een tweetal ontsluitingen op de N361 haalbaar is, zal uit de discussie met de provincie blijken. We zetten hierop in.

Kindcentrum Baflo/Rasquert

Op 19 april 2016 heeft de raad besloten het voorlopig ontwerp Kindcentrum Baflo/Rasquert vast te stellen en een krediet beschikbaar te stellen voor de realisatie. Na de gemeentelijke besluitvorming volgt de uitvoeringsfase waarin het voorlopig ontwerp wordt uitgewerkt tot een definitief ontwerp met bijbehorende stukken voor de aanbesteding. Op basis hiervan zal de aanbesteding en realisatie van de brede school Baflo/Rasquert ter hand worden genomen. Er wordt naar gestreefd dat het nieuwe gebouw in het schooljaar 2018/2019 in gebruik kan worden genomen.

Winsum 0-110

Op 19 april 2016 heeft de raad besloten de Visie op de ontwikkeling van het Kindcentrum Winsum vast te stellen. Tevens heeft de raad besloten om een nadere verkenning uit te werken van een gezamenlijke huisvesting met De Hoven in een integraal centrum voor zorg en onderwijs. Vervolgens hebben Stichting De Hoven, de schoolbesturen VCPO Noord-Groningen en Lauwers en Eems samen onderzocht of het mogelijk is om leerlingen van de basisscholen samen onder één dak te brengen en deze te integreren met de huisvesting en dagbesteding van ouderen met dementie en revalidanten, overige kindvoorzieningen en het binnensporten van Winsum. Bij de betrokken organisaties is draagvlak voor het verder uitwerken van de plannen. Op donderdag 30 juni zijn de uitkomsten van het onderzoek onder grote belangstelling gepresenteerd aan de gemeenteraad.

In de kadernota 2016 is besloten om verder te werken aan de ontwikkeling van de brede school in het multimaatschappelijke project Winsum 0-110. De organisaties zijn enthousiast over de kansen en mogelijkheden. De betrokken organisaties werken nu hard aan het opstellen van een programma van eisen en het maken van een schetsontwerp. Gezamenlijk is het communicatieplan opgesteld. Ook de haalbaarheid van een nieuwe sporthal wordt momenteel uitgewerkt. Verder wordt gewerkt aan het opstellen van een bestemmingsplan, het opstellen van een financieringsplan, het opstellen van ontwikkelingsplan voor planvoorbereiding en realisatie en het opstellen van een samenwerkingsplan. Op basis van het resultaat van de uitwerking kan besluitvorming plaatsvinden over het vervolg van de ontwikkeling.

Centrumontwikkeling

De raad heeft op 11 oktober 2016 kennisgenomen van de visie van de Ondernemersvereniging Winsum en besloten de plannen van de ondernemers te ondersteunen en te faciliteren met inachtneming van publiekrechtelijke rol van de gemeente. Koopcentrum Winsum (KCW) en Ondernemersvereniging Winsum (OVW) hebben samen met de initiatiefnemers voor de invulling van het Boogplein plannen uitgewerkt voor het centrum van Winsum. Zij zijn tot de conclusie gekomen dat de plannen voor het Boogplein niet los gezien kunnen worden van de ontwikkeling van het totale centrum van Winsum. De ondernemers hebben hun visie verwoord in de 'Visie invulling Haltermodel Centrum Winsum'. In de visie zal door de relocatie van bestaande Winsumer ondernemers invulling worden gegeven aan het haltermodel van ons detailhandelsbeleid. Relocatie van ondernemers kent een financieel tekort. Om de ontwikkeling van het centrum middels relocatie mogelijk te maken worden extern subsidies gezocht. Voor de inrichting van de openbare ruimte heeft de raad een bedrag van 1 miljoen opgenomen in de kadernota 2016. Eerste stap voor het relocatieproces is het aantrekken van een centrummanager die ook als kwartiermaker gaat optreden. Als kwartiermaker zal hij/zij zowel de organisatiestructuur opzetten als het centrummanagementoverleg faciliteren. Om daarna vanuit de rol als centrummanager het proces van relocatie aan te sturen.

Rompakkoord N361/spoorwegveiligheid

In het gesloten Rompakkoord met de provincie zijn financiële afspraken gemaakt over onderstaande projecten:

Noorderhoogetbrug (*inmiddels vervallen*)

N361 buiten de bebouwde kom

N361 dorp Winsum

N361 dorpen Adorp en Sauwerd

Kortsluitverbinding N361-Onderdendamsterweg

Fietsroute Plus Groningen-Winsum

Overwegveiligheid

In het Bestuurlijk Overleg N361 dat in april en september heeft plaatsgevonden zijn afspraken gemaakt met betrekking tot de uitwerking van de financiële afspraken van het Rompakkoord. In dit overleg is per project afgesproken wie primair verantwoordelijke is voor welk project. De primair verantwoordelijke gaat het project trekken. De bijdrage van de gemeente Winsum is gekoppeld aan de projecten waar zij primair verantwoordelijk voor is. Wel zal de gemeente minimaal €1.000.000 moeten bijdragen aan het totaalpakket. De gemaakte afspraken worden bekrachtigd in een bestuursovereenkomst tussen de provincie en de gemeente. Hierin is ook gelijk meegenomen dat er geen nieuwe aansluiting van de provinciale weg N361 op de noordelijke ringweg bij Noorderhoogetbrug komt.

De gemeente is primair verantwoordelijk voor de kortsluitverbinding N361-Onderdendamsterweg en de verbetering spoorwegveiligheid. Deze laatste gaat in nauwe samenspraak met ProRail. In juni j.l. is er een bestuursovereenkomst getekend tussen de gemeente en het ministerie van I&M waarin de financiële afspraken over de spoorwegveiligheid zijn vastgelegd. ProRail heeft inmiddels een plan van aanpak voor de uitvoering van de verbetermaatregelen in het kader van de spoorwegveiligheid opgesteld. Daarbij ligt de prioriteit in eerste instantie bij het traject ten zuiden

van Winsum, omdat deze onderdeel uit maakt van de integrale afstemming met de projecten fietsroute+ en de maatregelen N361. Ook het saneren van het verkeerslawaaï langs de N361 maakt daar onderdeel vanuit.

Zowel de kortsluiting Ranum-Onderdendamsterweg als de maatregel N361 Winsum binnen de bebouwde kom bevinden zich in de opstartfase. waarbij deze laatste nauwe raakvlakken heeft met de ontwikkeling van het sportlandschap Winsum-West. Voor de sturing en afstemming van alle projecten uit het Rompakkoord en de ontwikkeling van het sportlandschap Winsum-West wordt gebruik gemaakt van een procesmanager.